
HINGUNNIEMESTÄ TYÖELÄMÄÄN

HINGUNNIEMEN OPISKELIJOIDEN TYÖLLISTYMINEN JA JATKOKOULUTTAUTUMINEN
OPINTOJEN PÄÄTTYTTYÄ

Annu Puurunen
Elina Kyrönviita

Opinnäytetyö

Ammattikorkeakoulututkinto

Koulutusala Luonnonvara- ja ympäristöala	
Koulutusohjelma Maaseutuelinkeinojen koulutusohjelma	
Työn tekijä(t) Annu Puurunen ja Elina Kyrönviita	
Työn nimi Hingunniemestä työelämään	
Päiväys	14.12.2011
Sivumäärä/Liitteet	69/2
Ohjaaja(t) Pirjo Suhonen, Petri Kainulainen, Jenni Hakosalo ja Arja Aalto	
Toimeksiantaja/Yhteistyökumppani(t) Ylä-Savon ammattiopisto, Hingunniemi	
<p>Tiivistelmä</p> <p>Opinnäytetyön aihe on Hingunniemestä työelämään. Suoritimme työelämänharjoittelun kesällä 2011 Ylä-Savon ammattiopistossa, Hingunniemen toimipisteessä, ja tätä kautta saimme aiheen ja toimeksiantajan opinnäytetyöllemme. Hingunniemi on toisen asteen hevosoppilaitos Kiuruveden kaupungissa Pohjois-Savossa. Työn tarkoituksena on kartoittaa Ylä-Savon ammattiopiston Hingunniemen toimipisteestä valmistuneiden opiskelijoiden työllistymistä ja jatkokouluttautumista opintojen päätyttyä.</p> <p>Hevosten määrä on ollut tasaisessa nousussa jo pitkään. Hevosmäärän kasvaessa myös työpaikkojen määrä alalla lisääntyy. Uusia yrityksiä syntyy vuosittain yli sata. Hevosalalla työllistymismahdollisuuksia tarjoavat erilaisten tallien lisäksi monet muut toimintasektorit, kuten esimerkiksi raviradat, keskusjärjestöt ja oppilaitokset. Hevosalalla toimii noin 15 000 työntekijää.</p> <p>Kyselyn avulla tutkimme muun muassa, miten valmistuneet työllistyivät ja ovatko he hevosalalla töissä tai koulussa. Tällaista selvitystä ei ole aiemmin tehty Hingunniemestä, ja sille on ollut tarvetta pidemmän aikaa. Kysely lähetettiin 379 henkilölle, jotka olivat vuosina 2001–2011 Hingunniemestä valmistuneita hevostenhoitajia ja ratsastuksenohjaajia. Vastausprosentti oli 47.</p> <p>Lähes kaikki kyselyyn vastanneista oli naisia, ja ikäjakauma oli 19–40-vuotiaan välillä. Tuloksista kävi ilmi, että Hingunniemen opetukseen ja ympäristöön ollaan tyytyväisiä, mutta suurin syy sinne hakeutumiseen on oman harrastuspohjan tukeminen. Valtaosa vastaajista oli sitä mieltä, että Hingunniemen opinnot vastasivat hyvin tai erittäin hyvin työelämän tarpeita. Valmistuneet työllistyivät hyvin ja nopeasti opintojensa päätyttyä. Hevosalalla työskenteli 35,5 % vastaajista, ja heistä yli puolet oli kokopäivätyössä. Hevosalan yrittäjänä toimi 17,2 % vastaajista. 42,3 % vastaajista aikoo tulevaisuudessa jatkokouluttautua hevosalalla. Hevosalalta löytyy menestystarinoita, joita kosimme haastattelun avulla liitteisiin.</p> <p>Kyselyn tuloksia ei voida yleistää valtakunnallisesti, sillä vastaajat olivat vain yhdestä oppilaitoksesta valmistuneita. Kyselyn voi kuitenkin suorittaa samalla periaatteella muillekin hevosalan oppilaitoksista valmistuneille. Tulevaisuudessa olisi koko hevosalalle tärkeää, että kysely tehtäisiin muille ammatillista koulutusta tarjoaville oppilaitoksille. Olisi myös mielenkiintoista tietää, millaista hevosalan koulutusta on ulkomailla. Lisäksi olisi tärkeää kartoittaa, vaikuttavatko hevosalan ammattilaisten työolosuhteet työpaikalla hoidettavien hevosten terveyteen ja hyvinvointiin, ja jos vaikuttavat, niin miten.</p>	
Avainsanat Hingunniemi, hevosalous, työllistyminen, jatkokoulutus	

Field of Study Natural Resources and the Environment			
Degree Programme Degree Program in Agriculture and Rural Development			
Author(s) Annu Puurunen ja Elina Kyrönviita			
Title of Thesis From Hingunniemi to working life			
Date	14.12.2011	Pages/Appendices	69/2
Supervisor(s) Pirjo Suhonen, Petri Kainulainen, Jenni Hakosalo ja Arja Aalto			
Project/Partners Ylä-Savon ammattiopisto, Hingunniemi			
<p>Abstract</p> <p>The title of our thesis is From Hingunniemi to working life. We carried out work life practise in the summer of 2011 at the Ylä-Savo Vocational College in Hingunniemi, and through this we got the title and the partner for our thesis. Hingunniemi is a vocational horse school in Kiuruvesi in Pohjois-Savo. The purpose of this thesis is to survey how the graduated students of the Ylä-Savo Vocational College in Hingunniemi have found jobs and if they have continued studying.</p> <p>The number of horses has been steadily rising for a long time. When the number of horses grows, the number of jobs in the industry increases. Each year over a hundred new businesses are created. Employment opportunities in the equine industry are different stables and other sectors such as racing tracks, federations and education institutions. The horse industry employs about 15 000 employees.</p> <p>We studied how those graduated got employed and are they working or studying in the equine industry. This kind of report has not been previously done about Hingunniemi and there has been a need for it for a long time. The survey was sent to 379 people, who had graduated from Hingunniemi between the years 2001-2011. The response percent was 47.</p> <p>Almost all those responding were female, and the age distribution was between 19-40-year-old. The results of the study showed that among other things the students of Hingunniemi are pleased with the education and the environment, but the most important reason for applying to Hingunniemi is that it supports their horse hobby. Most of the respondents think that the studies in Hingunniemi responded well or very well to the needs of working life. More than half of the graduated students got employed within three months of the end of their studies. The equine industry employed 35.5% of the respondents, of whom more than half were employed full time. 17.2 % of the respondents worked as entrepreneurs. 42.3% of the respondents will continue studying in the equine industry in the future. Success stories from the equine industry are gathered in appendices.</p> <p>The results of the study cannot be generalised nationally because the respondents were graduates of only one college. However the study can be done with the same principle for graduates of other colleges of the equine sector. It would be important to the equine industry to do the study for other colleges of the equine sector. It would be also interesting to know, what kind of equine education is abroad.</p>			
Keywords Hingunniemi, horse industry, employment, further education			

SISÄLTÖ

1	JOHDANTO.....	6
2	HEVOSELINKEINO.....	9
3	HEVOSALALLA TYÖLLISTYMINEN.....	13
3.1	Tallit.....	15
3.1.1	Ravitallit.....	15
3.1.2	Ratsastustallit.....	16
3.1.3	Muut tallit.....	17
3.2	Muut toimintasektorit.....	18
4	HEVOSALAN AMMATILLINEN KOULUTUS.....	23
4.1	Perustutkinnot.....	23
4.2	Ammattitutkinnot.....	25
4.2.1	Hevostenvalmentaja.....	25
4.2.2	Ratsastuksenopettaja.....	27
4.2.3	Kengitysseppä.....	29
4.3	Erikoisammattitutkinnot.....	30
4.3.1	Tallimestari.....	30
4.3.2	Ratsastuksenopettaja.....	31
5	JATKOKOULUTUSMAHDOLLISUUDET.....	33
5.1	Ammattikorkeakoulut.....	33
5.2	Yliopistot.....	33
6	YLÄ-SAVON AMMATTIOPISTO, HINGUNNIEMEN TOIMIPISTE.....	35
6.1	Opetussuunnitelmien sisällöt.....	35
6.2	Hevostenhoitaja.....	40
6.3	Ratsastuksenohjaaja.....	41
7	KYSELYN TOTEUTTAMINEN.....	43
7.1	Tutkimusmenetelmät.....	43
7.2	Luotettavuus, laatu ja eettiset näkökohdat.....	44
8	TULOSTEN ANALYSOINTI.....	45
8.1	Tulokset.....	45
8.2	Päätelmät.....	63
9	POHDINTA.....	65
	LÄHTEET.....	67
	LIITTEET	

Liite 1 Kyselylomake

Liite 2 Menestyneiden hingunniemeläisten haastattelut

1 JOHDANTO

Hevosten määrä on ollut tasaisessa nousussa 1980-luvun puolen välin jälkeen (Heiskanen, Klemola, Kumpulainen & Kauppinen 2002, 52). Hevosmäärän kasvaessa on luonnollista, että myös hevosalan työpaikkojen määrä lisääntyy. Hevosalalla on monia työllistymismahdollisuuksia. Hevosalalla uusia yrityksiä syntyy enemmän kuin olemassa olevia lopettaa yritystoimintansa. Nämä uudet yritykset sekä olemassa olevat, toimintaansa laajentavat yritykset tarjoavat uusia työpaikkoja hevosalalle. (Pussinen & Thuneberg 2010, 53.) Talliyritykset työllistävät kokopäiväisesti noin 3 800 henkilöä ja osa-aikaisesti 6 600 henkilöä (kuva 1; Pussinen, Korhonen, Pölönen & Varkia 2007, 53.)

KUVA 1. Talliyritykset työllistävät tuhansia ihmisiä. Valokuva Elina Kyrönviita 2010

Talliyritysten lisäksi hevosalaan liittyy myös muita erilaisia toimintasektoreita, jotka ovat merkittäviä työllistäjiä. Näitä ovat esimerkiksi raviradat, rehuotanto ja alan keskusjärjestöt. Muut toimintasektorit työllistävät kokopäiväisesti noin 1 000 henkilöä ja osa-aikaisesti noin 3 000 henkilöä. (Heiskanen ym. 2002, 52.)

Suoritimme AMK-opintoihimme kuuluvan työelämänharjoittelun kesällä 2011 Ylä-Savon ammattiopistossa, Hingunniemen toimipisteessä, ja tätä kautta saimme aiheen ja toimeksiantajan opinnäytetyöllemme. Hingunniemi on toisen asteen hevosoppilai-

tos Kiuruveden kaupungissa Pohjois-Savossa (kuva 2). Hingunniemessä voi opiskella sekä nuoriso- että aikuisasteella. Nuorisoasteella voi kouluttautua ratsastuksenohjaajaksi tai hevostenhoitajaksi.

KUVA 2. Hingunniemi on toisen asteen hevosoppilaitos Kiuruveden kaupungissa Pohjois-Savossa. Valokuva Elina Kyrönviita 2011

Opinnäytetyömme on tutkimuksellinen opinnäytetyö, jonka tarkoituksena oli saada selville Hingunniemen opiskelijoiden työllistyminen ja jatkokouluttautuminen opintojen päätyttyä. Kyselyn avulla tutkimme muun muassa, kuinka moni valmistuneista on vielä hevosalalla töissä tai ovatko he mahdollisesti jatkokouluttautuneet alalla. Tällaista selvitystä ei ole aiemmin tehty Hingunniemestä, ja sille on ollut tarvetta jo pidemmän aikaa.

Työn alkuosa on teorian tietoon pohjautuva katsaus hevoselinkeinon nykytilanteesta, hevosalan työllistymis- ja jatkokouluttautumismahdollisuuksista sekä ammatillisesta koulutuksesta. Tarkemmin perehdymme Ylä-Savon ammattiopiston Hingunniemen toimipisteen opetussuunnitelmiin vertailemalla edellistä ja nykyistä opetussuunnitelmaa. Tämä siksi, että suurin osa kyselyymme vastaajista on opiskellut vielä edellisen opetussuunnitelman mukaan.

Työn loppuosa kuvaa toteuttamaamme kyselyä. Kerromme kyselyn suunnittelusta, menetelmistä, toteuttamisesta ja tuloksista. Viimeiseksi vedämme kyselyn tulosten ja teorian pohjalta johtopäätöksiä ja pohdimme keräämämme tiedon merkitystä. Kysely suoritettiin Webropol-ohjelman avulla Hingunniemestä vuosina 2001–2011 nuorisokoulutuksesta valmistuneille hevostenhoitajille ja ratsastuksenohjaajille. Opinnäytetyömme tarkoituksena oli saada selville, mihin Hingunniemestä valmistuneet opiskelijat ovat työllistyneet tai ovatko he lähteneet jatkokouluttautumaan.

Opinnäytetyö aihe on meille erittäin mielenkiintoinen, sillä suuntaudumme omissa AMK-opinnoissamme hevostalouteen. Oli mielenkiintoista tietää, mihin hevostenhoitajat ja ratsastuksenohjaajat oikeasti työllistyvät. Lisäksi kartoitimme heidän työolosuhteitaan, kuten esimerkiksi työmäärää ja palkkausta, joilla ei yleensä ole ollut positiivista mainetta hevososalalla. Hevososalalta löytyy myös menestystarinoita, kuten huomaamme liitteenä olevista henkilöhaastatteluista (liite 2). Menestystarinoista saatua materiaalia voidaan mahdollisesti käyttää Hingunniemen markkinointiin.

Haluamme kiittää kaikkia niitä Hingunniemen entisiä opiskelijoita, jotka vastasivat kyselyymme ja mahdollistivat opinnäytetyömme tekemisen. Haluamme myös kiittää toimeksiantajaamme Hingunniemeä ja erityisesti Arja Aaltoa, joka on ollut yksi työmme ohjaajista ja tärkeä tekijä työn edistymisen kannalta. Lisäksi haluamme kiittää työn muita ohjaajia, opettajia ja opponentejamme.

2 HEVOSELINKEINO

Hevosten määrä on ollut tasaisessa nousussa 1980-luvun puolen välin jälkeen (Heiskanen ym. 2002, 52). Vuoden 2010 lopussa Suomessa oli noin 75 000 hevosta. Näistä hevosista 35 % (25 800 kpl) oli lämminverisiä ravihevosia ja 26 % (19 800 kpl) suomenhevosia (kuva 3), ratsuhevosia oli 26 % (19 000 kpl) ja poneja noin 13 % (10 000 kpl). Hevosmäärän vuotuinen kasvu on noin 2 000 hevosta. Eniten hevosia on Etelä- ja Länsi-Suomen alueella. (Suomalaisen hevosalan katsaus 2010, 4.)

KUVA 3. Suomenhevosia on Suomessa noin 19 800 kappaletta. Kuvassa laiduntavat Vireen Vihuri ja Vireen Viima. Valokuva Elina Kyrönviita 2011

Hevosalalla on monenlaisia harrastajia ja yrittäjiä. Toimintaa on sekä pienessä että suuressa mittakaavassa, harrastuksena ja elinkeinona. (Pussinen & Thuneberg 2010, 7.) Suomessa on tällä hetkellä noin 16 000 hevostallia, joista noin 75 % toimii maatilan yhteydessä. Uusia hevosalan yrityksiä syntyy vuodessa yli sata. (Suomalaisen hevosalan katsaus 2010, 4.) Nämä uudet yritykset sekä olemassa olevat, toimintaansa laajentavat yritykset tarjoavat uusia työpaikkoja hevosalalle (Pussinen ym. 2007, 53).

Hevosalalla toimii noin 15 000 työntekijää, joista kokoaikaisia on arviolta 10 000 ja osa-aikaisia 5 000. Lisäksi hevostalouden merkitys maaseudulla on lisääntynyt, ja

yhä useampi tuottaja on sidoksissa hevoseen. (Suomalaisen hevosalan katsaus 2010, 2.)

Vuosina 2009–2010 tehdyn kansallisen liikuntatutkimuksen mukaan ratsastusurheilua harrasti vuosikeskiarvona noin 144 000 henkilöä ja sesonkiaikana jopa 160 000 henkilöä. Suomen ratsastajainliitolla on noin 48 400 jäsentä. Ratsastajainliitto on arvioinut, että 10–18-vuotiaista tytöistä joka viides harrastaisi ratsastusta. Suomessa ratsastus on naisvaltaista, ja ratsastusikäisistä naisista jopa kuusi prosenttia harrastaa ratsastusta (kuva 4; Suomalaisen hevosalan katsaus 2010, 5.)

KUVA 4. Suomessa ratsastus on naisvaltaista. Valokuva Elina Kyrönviita 2008

Suomen Ratsastajainliiton hallinnoimiin ratsastusseuroihin kuuluu noin 43 000 alan harrastajaa. Ratsastusseuroja on noin 450 kappaletta ympäri Suomea. Ratsastajainliiton hyväksymiä talleja ovat yksityistallit, ratsastuskoulut ja harrastetallit. Vuoden 2010 lopussa ratsastajainliiton hyväksymiä talleja oli 290 kappaletta. (Suomi ratsailla: Tietoa ja tilastoja 2011; Seuratoiminta 2011.) Ratsastajainliiton hyväksymien tallien keskimääräinen koko on 26 hevos- tai ponipaikkaa. Keskimääräinen liikevaihto tämän kokoisella tallilla on noin 135 000 euroa vuodessa. (Suomalaisen hevosalan katsaus 2010, 6.)

Katsojamääräisesti mitattuna raviurheilu on toiseksi seuratuin urheilulaji Suomessa. Aktiivisia raviharrastajia on noin 50 000 ja vuosittain raveissa käy noin 800 000 henki-

lää. Kilpailevia ravivalmentajia ja ohjastajia on noin 7 500 henkilöä ja kilpailevia rahihevosia 9 100. Kuninkuusravit ovat yksi suurimmista urheilutapahtumista Suomessa (kuva 5) ja yksi isoimmista ravitapahtumista Euroopassa. (Suomalaisen hevosalan katsaus 2010, 5.) Kuninkuusravit keräävät viikonlopun aikana noin 60 000 katsojaa (Kuninkuusravit – ravikesän kohokohta 2011).

KUVA 5. Kuninkuusravit ovat yksi suurimmista urheilutapahtumista Suomessa. Yleisöä Kuninkuusraveissa Teivossa 2011. Valokuva Elina Kyrönviita 2011

Ravivalmennusta harjoittavilla talleilla on keskimääräisesti 19 tallipaikkaa. Keskimäärin talleilla on 12 valmennettavaa hevosta. Noin puolella yrityksistä arvonlisäveroton liikevaihto on 50 001–100 000 euroa vuodessa. (Suomalaisen hevosalan katsaus 2010, 6.)

Hevosalalla liikkuu rahaa vuosittain noin 830 miljoonaa euroa. Kokonaisrahamäärä jakautuu erilaisille toiminnoille, kuten hevosten ja tallien hoitoon (375 miljoonaa euroa), hevospelitoimintaan (260 miljoonaa euroa; kuva 6) ja hevostapahtumissa käymiseen (195 miljoonaa euroa). Toimintaympäristöön käytetään arviolta 23 miljoonaa euroa, joka jakaantuu hevosiin (7 miljoonaa euroa) ja infrastruktuuriin (16 miljoonaa euroa). (Suomalaisen hevosalan katsaus 2010, 7.)

KUVA 6. Hevospelitoiminnassa liikkuu vuosittain noin 260 miljoonaa euroa. Valokuva Elina Kyrönviita 2011

3 HEVOSALALLA TYÖLLISTYMINEN

Hevosten määrä on noussut 1980-luvun puolen välin jälkeen tasaisesti (Heiskanen ym. 2002, 52). Hevosyrittäjyys-kyselystä (2005) selvisi, että hevosalan uusia yrityksiä syntyy enemmän kuin olemassa olevia lopettaa yritystoimintansa. Nämä uudet yritykset työllistävät yhä enemmän uusia työntekijöitä. Uusia työpaikkoja avaavat myös olemassa olevat, toimintaansa laajentavat yritykset. (Pussinen ym. 2007, 53.)

Hevosalalla on tällä hetkellä noin 15 000 työntekijää, joista kokopäiväisiä työntekijöitä on noin 10 000 ja osa-aikaisia noin 5 000. Hevosala kasvaa vuosittain noin sadalla uudella yrityksellä. (Suomalaisen hevosalan katsaus 2010, 4.) Kokopäiväisistä työntekijöistä noin puolet toimii talliyrittäjinä itse ja neljännes työntekijöistä on yrittäjän perheenjäseniä. Loput työntekijät ovat palkattuja ulkopuolisia tai harjoittelijoita. (Heiskanen ym. 2002, 50.)

Hevosalan kasvaessa on luonnollista, että työpaikkojen määrä lisääntyy samaa vauhtia (kuva 7). On arvioitu, että 8–10 hevosta työllistää yhden työntekijän vuodessa. Yrityksissä voi olla sekä kokopäiväisiä että osa-aikaisia työntekijöitä. Joka neljännellä yritystallilla on vuoden ympäri päätoimisesti palkattuja työntekijöitä yhdestä kahteen. (Suomalaisen hevosalan katsaus 2010, 6.)

KUVA 7. Hevosmäärän lisääntyessä myös työpaikkojen määrä hevosalalla kasvaa. Valokuva Elina Kyrönviita 2011

Talliyriyten lisäksi hevosalaan liittyy myös muita erilaisia toimijoita, jotka ovat merkittäviä työllistäjiä. Näitä ovat muun muassa raviradat, rehuotanto ja -kauppa, varustekauppiat, eläinlääkärit, kengittäjät, keskusjärjestöt ja oppilaitokset (kuva 8). Muut toimintasektorit työllistävät kokopäiväisesti noin 1 000 henkilöä ja osa-aikaisesti noin 3 000 henkilöä. (Heiskanen ym. 2002, 52.)

KUVA 8. Hevosalan oppilaitokset ovat toimivat omalta osaltaan työllistäjinä. Hingunniemen ratsutalli. Valokuva Elina Kyrönviita 2011

Maaseutuelinkeinojen työehtosopimusta soveltavat ratsastustallit, ratsastuskoulut, harrastetallit ja ravitallit. Työehtosopimuksessa on määrätty säännöllinen työaika kahdeksaan tuntiin päivässä ja 40 tuntiin viikossa. Kymmenen tunnin pituisia työpäiviä voidaan teettää enintään kahden viikon ajan. Tämän jälkeen työntekijällä on oikeus kahdeksan tunnin työpäiviin vähintään viikon ajan tai vaihtoehtoisesti työntekijälle on annettava vähintään kaksi vapaapäivää työajan tasaamiseksi. (Maaseudun työnantajaliiton ja puu- ja erityisalojen liiton välinen maaseutuelinkeinojen työehtosopimus 1.2.2010–31.1.2013 2011, 1, 7.)

Maaseutuelinkeinojen työehtosopimuksen mukaan palkka määräytyy työn vaativuuden, työntekijän pätevyyden ja lisien perusteella määräytyvän osuuden perusteella. Vaativuustyhmiä on viisi kappaletta. 1.3.2011–29.2.2012 välisenä aikana vaativuusryhmä 1:n palkka on 7,72 euroa/tunti, vaativuusryhmä 2:n palkka on 8,08 euroa/tunti,

vaativuusryhmä 3:n palkka on 8,47 euroa/tunti, vaativuusryhmä 4:n palkka on 8,90 euroa/tunti ja vaativuusryhmä 5:n palkka on 9,28 euroa/tunti. Vuosiloma on neljä viikkoa eli 24 arkipäivää. Tästä vähintään puolet annetaan yhdenjaksoisena lomana aikavälillä 2.5–30.9. (Maaseudun työnantajaliiton ja puu- ja erityisalujen liiton välinen maaseutuelinkeinojen työehtosopimus 1.2.2010–31.1.2013 2011, 17, 35.)

3.1 Tallit

Tallit voidaan jakaa ravitalleihin, ratsastustalleihin ja muihin talleihin. Muita talleja ovat muun muassa siittolat, oriasemat ja hevosmatkailutallit. (Heiskanen ym. 2002, 19.) Muita maatilan yhteydessä olevia talleja on 75 % (noin 11 250 kappaletta). Ilman maatilakytöstä olevia talleja on 25 % (noin 3 750 kappaletta). (Suomalaisen hevosalan katsaus 2010, 4.)

3.1.1 Ravitallit

Ravitallit voidaan jakaa ammattivalmennustalleihin ja muihin ravitalleihin. Ammattivalmennustalleissa pääelinkeinona on ravihevosten valmennus. Näillä talleilla vieraiden hevosten osuus on yli puolet kokonaisevosmäärästä. Muilla ravitalleilla ravivalmennus ei ole päätoimista, vaan niissä sitä tehdään jonkun muun tuotantosuunnan yhteydessä (kuva 9). Näitä tuotantosuuntia voi olla esimerkiksi hevosten kasvatus, myynti ja maahantuonti sekä hoitopalvelut. (Heiskanen ym. 2002, 19–23.)

KUVA 9. Ravitalleilla voidaan valmennuksen lisäksi esimerkiksi kasvattaa hevosia. Valokuva Elina Kyrönviita 2011

Ammattimaisia ravivalmentajia on noin 170 kappaletta. Keskimäärin ammattilaisten ravitalleilla on 19 karsinapaikkaa. Valmennuksessa olevien hevosten lukumäärä on keskimäärin 12 hevosta. (Suomalaisen hevosalan katsaus 2010, 6.)

3.1.2 Ratsastustallit

Ratsastustalleihin luetaan ratsastuskoulut, täysihoidotallit sekä myyntitallit. Ratsastuskoulutoiminta käsittää ratsastuksen opetusta asiakkaille, hevostenhoitoa ja mahdollisesti myös terapiaratsastusta. Täysihoidotallit tarjoavat hevostenhoitoa, karsinan vuokrausta ja valmennustoimintaa. Myyntitalleilla harjoitetaan hevosten myyntiä ja maahantuontia (kuva 10; Heiskanen ym. 2002, 19.)

KUVA 10. Myyntitalleilla harjoitetaan hevosten myyntiä ja maahantuontia. Valokuva Elina Kyrönviita 2011

Suomessa on Suomen Ratsastajainliiton hyväksymiä ratsastustalleja ja -kouluja noin 300 kappaletta. Kaiken kaikkiaan ratsastustalleja on maassamme 1 000 kappaletta. Ratsastustallien keskimääräinen koko on 26 hevos- ja ponipaikkaa. (Suomalaisen hevosalan katsaus 2010, 6.)

3.1.3 Muut tallit

Muita talleja ovat muun muassa oriasemat ja siittolat. Oriasemat ja siittolat keskittyvät hevoskasvatukseen ja -jalostukseen, eläinlääkintäpalveluihin ja hevosten hoitoon. (Heiskanen ym. 2002, 19.) Hevosyrittäjyys 2009 -kyselystä kävi ilmi, että Suomessa on yhteensä noin 70 siittola- ja oriasemaa. Oriasemilla voi olla myös siittola- ja hevoskasvatustoimintaa (kuva 11; Pussinen & Thuneberg 2010, 31.)

KUVA 11. Oriasemilla voi olla myös siittola- ja hevoskasvatustoimintaa. Valokuva Elina Kyrönviita 2011

Hevosmatkailupalveluja tuottavia yrityksiä on Suomessa noin 200 kappaletta. Vuonna 2009 tehdyn kansainvälisen hevosmatkailututkimuksen mukaan yrityksistä 32 % työllistää vakituisesti vain yhden henkilön, 60 % työllistää 2–4 henkilöä ja 8 % työllistää 5-10 henkilöä. Hevosmatkailuyritysten tyypillisimpiä palveluita ovat erilaiset kurssit ja vaellukset, joihin liittyy yleensä myös majoitus-, kokous- ja ravintolapalveluita. (Suomalaisen hevosalan katsaus 2010, 6.)

3.2 Muut toimintasektorit

Tallien lisäksi hevosalaan liittyy myös muita erilaisia toimijoita, jotka ovat merkittäviä työllistäjiä. Näitä ovat muun muassa **raviradat** (kuva 12), **rehutuotanto** ja **-kauppa**, **varustekauppiat**, **eläinlääkärit**, **kengittäjät** ja **keskusjärjestöt**. (Heiskanen ym. 2002, 52.) Hevosalalla hevosalan perustutkimuksen suorittanut henkilö voi perustaa **oman yrityksen** tai työllistyä **hevosopistoihin** (Luonnonvara- ja ympäristöala 2011, 7). **Kilpailu**, **pelitoiminta**, **hallinto** ja **koulutus** työllistävät myös omalta osaltaan hevosalan ammattilaisia (Pussinen ym. 2007, 53).

KUVA 12. Teivon ravirata. Valokuva Elina Kyrönviita 2011

Suomen Hippos ry on raviurheilun ja hevoskasvatuksen keskusjärjestö. Suomen Hippos pitää rekisteriä maassamme kasvatettavista hevosroduista. (Pussinen & Thuneberg 2010, 47.)

Suomen Ratsastajainliitto ry on ratsastusurheilun keskusjärjestö. Ratsastajainliitolla on käytössä jäsentallijärjestelmä, jossa tallit on jaettu kolmeen ryhmään; ratsastuskouluihin, harrastetalleihin ja yksityistalleihin. (Pussinen & Thuneberg 2010, 47.)

MTK eli Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto on maanviljelijöiden, metsänomistajien ja maaseutuyrittäjien etujärjestö. Osana MTK:n toimintaa on hevosyrittäjyys, ja MTK:ssa toimii hevosasiamies. (Pussinen & Thuneberg 2010, 47.)

Suomen Ravivalmentajat ry on ravivalmennusta harjoittavien yrittäjien edunvalvontajärjestö. Valtaosa jäsenistä on päätoimisia ravivalmentajia (kuva 13). (Pussinen & Thuneberg 2010, 47.)

KUVA 13. Ravivalmentaja ja -ohjastaja Pertti Puikkonen ja I.P. Vipotiina. Valokuva Elina Kyrönviita 2011

Suomen Kengityssepät ry on kengitysseppien ammattiyhdistys. **Suomen Hevosomistajien keskusliitto** valvoo jäseniensä yleisiä ja yhteisiä etuja. (Pussinen & Thuneberg 2010, 47–48.)

Hippolis ry:n tavoitteena on edistää alan yrittäjyyttä ja toimintaedellytyksiä, verkostoitumista ja edunvalvontaa sekä alan toimintakulttuuria ja kansainvälistymistä. **ProAgria** tarjoaa neuvontapalveluja, muun muassa hevosalan yritystoimintaan ja rakentamiseen liittyvissä asioissa. (Pussinen & Thuneberg 2010, 48.)

Hevosjalostusliitto edistää toiminnallaan hevoskasvatusta ja -jalostusta alueellaan (kuva 14). Alueellisia hevosjalostusliittoja on yhteensä 16, ja niiden keskusjärjestö on Suomen Hippos ry. (Pussinen & Thuneberg 2010, 48.)

KUVA 14. Hevosjalostusliitot edistävät toiminnallaan hevoskasvatusta ja -jalostusta. Huivin Helka ja Harjakainen. Valokuva Elina Kyrönviita 2011

MTT/Hevostalous tekee hevostutkimusta ja tarjoaa koulutus- sekä neuvontapalveluita Ypäjällä (Pussinen & Thuneberg 2010, 48).

Suomen hevostietokeskus ry:n tehtävänä on tuottaa neuvonta- ja koulutuspalveluita hevosalan eri organisaatioille, yrittäjille ja alan harrastajille. Tutkimustoiminta on keskittynyt Kiuruvedelle, Hingunniemeen. (Suomalaisen hevosalan katsaus 2010, 9.)

Hankkeet voivat myös toimia hevosalan ammattilaisten työllistäjinä. On esimerkiksi tehty ”Hevosalan hanketoiminnan kehittämisohjelma vuosille 2007–2013”, jonka tarkoituksena on edistää yritystoimintaa hevosalalla ja ohjata alaan liittyviä kehittämistoimenpiteitä ja hankerahoitusta sekä antaa tietoa rahoittajille alan kehittämistarpeista. Erilaisia kehittämisalueita ovat muun muassa hevosyrittäjien osaaminen, ympäristö- ja maankäyttöasiat sekä neuvonta- ja informaatiopalvelut. (Hevosalan hanketoiminnan kehittämisohjelma vuosille 2007–2013 2007.) Hevosalan hankkeita hallinnoivat eri tahot, kuten esimerkiksi Suomen Hevostietokeskus ry, Hippolis ry, oppilaitokset ja ProAgriat. Parhaillaan käynnissä olevia hankkeita ovat muun muassa Hevosyrittäjähuippukuntoon, HevosAgro ja Kestävä hevosympäristö (kuva 15). (Suomalaisen hevosalan katsaus 2010, 13–14.)

KUVA 15. Kestävä hevosympäristö -hankkeen myötä Hingunniemeen rakennettiin uusia tarhoja ja säänsuojia. Valokuva Elina Kyrönviita 2011

4 HEVOSALAN AMMATILLINEN KOULUTUS

Hevosalan perustutkintoa tarjoavia kouluja on Suomessa kahdeksan kappaletta. Nämä koulut ovat Harjun oppimiskeskus Virojoella, Keski-Pohjanmaan maaseutuopisto Kaustisella ja Perhossa, Koulutuskeskus Salpaus Asikkalassa, Oulun seudun ammattiopisto Pudasjärven yksikkö, Ylä-Savon ammattiopisto Kiuruvedellä, Ypäjän hevosopisto, Axxell Utbildning Brusabyssa ja Ruukin maaseutuopisto. (Hevosalan tutkimuksista 2011.)

Hevosalan perustutkinnon aloituspaikkojen lukumäärä koulutusyksiköittäin (Brusaby puuttuu listalta):

- Harjun oppimiskeskus, peruskoulupohjainen perustutkinto, 40 aloituspaikkaa
- Keski-Pohjanmaan maaseutuopisto, Kaustinen, peruskoulupohjainen perustutkinto, 14 aloituspaikkaa
- Keski-Pohjanmaan maaseutuopisto, Perho, peruskoulupohjainen perustutkinto, 8 aloituspaikkaa
- Koulutuskeskus Salpaus, peruskoulupohjainen perustutkinto, 24 aloituspaikkaa
- Oulun seudun ammattiopisto, Pudasjärvi, peruskoulupohjainen perustutkinto, 20 aloituspaikkaa
- Ruukin maaseutuopisto, peruskoulupohjainen perustutkinto, 17 aloituspaikkaa
- Ylä-Savon ammattiopisto, peruskoulupohjainen perustutkinto, 44 aloituspaikkaa
- Ypäjän hevosopisto, peruskoulupohjainen perustutkinto, 42 aloituspaikkaa
(Koulutusopas 2012 2011.)

Suomessa ammatillinen koulutus on jaettu kolmeen eri osa-alueeseen: ammatilliseen peruskoulutukseen, ammattitutkintoihin sekä erikoisammattitutkintoihin. Ammattitutkintoa suorittamaan pääsee henkilö, joka on suorittanut aiemmin ammatillisen perustutkinnon. (Tietoa ammattitutkinnosta 2011.)

4.1 Perustutkinnot

Hevosalan perustutkinnot ovat hevostenhoitaja ja ratsastuksenohjaaja. Hevostenhoitajaopiskelijat voivat opinnoissaan suuntautua hevoskasvatukseen, ravihevosten hoitamiseen, hevosharrastepalvelujen tuottamiseen, ratsuhevosen peruskouluttamiseen, kengittämiseen tai hevosvarusteiden valmistamiseen. (Hevostalouden perustutkinto 2009.)

Hevostenhoitajan työnkuvaan kuuluvat hevosten terveyden ja hyvinvoinnin ylläpito. Tämä sisältää päivittäiset tallityöt, johon kuuluu tallin siivous, lannan käsittelyt, hevos-

ten ruokintaan ja laiduntamiseen liittyvät työt sekä hevosten liikutukset ajaen ja ratsastaen (kuva 16). (Hevostalouden perustutkinto 2009.)

KUVA 16. Hevostenhoitajat voivat opinnoissaan keskittyä esimerkiksi ravihevosten hoitamiseen. Valokuva Elina Kyrönviita 2011

Hevostenhoitajat työllistyvät erilaisille talleille riippuen heidän opintojensa suuntautumisesta. Osa koulutuksen käyneistä opiskelijoista perustaa oman yrityksen tai jatkaa hevostalouden kehittämistä omassa maatilayrityksessään. (Hevostenhoitaja 2011.)

Ratsastuksenohjaajan työnkuvaan kuuluu hevosten koulutustason ylläpitämistä, ja hän osaa kouluttaa ja kehittää asiakkaidensa ratsastustaitoa. Ratsastuksenohjaaja osallistuu myös hevosten hoitoon, tallitöihin ja hevosten liikuttamiseen. Ratsastuksenohjaajalla tulee olla hyvä yleiskunto ja kyky toimia erilaisten ihmisten kanssa. Sosiaaliset taidot ovat erittäin tärkeitä ratsastuksenohjaajalle. (Ratsastuksenohjaaja 2011.)

Mahdollisia työpaikkoja ratsastuksenohjaajalle ovat ratsastustallit ja -koulut, vaellustallit ja muut tallit, jotka järjestävät ohjattua ratsastustuntitoimintaa. Osa ratsastuksenohjaajakoulutuksen käyneistä voi perustaa oman yrityksen tai jatkaa jo olemassa olevaa maatalousyrittäjästä, ja näin ollen kehittää edelleen hevostaloutta. (Ratsastuksenohjaaja 2011.)

4.2 Ammattitutkinnot

Hevosalan ammattitutkintoja ovat hevostenvalmentaja, ratsastuksenopettaja ja kengitysseppä. Ammattitutkinnon voi suorittaa Suomessa viidessä eri oppilaitoksessa. Ammattitutkintoa suorittamaan päästäkseen on käytävä ensin perustutkinto. Ennen kuin voi hakea opiskelemaan ammatti- tai erikoisammattitutkintoa täytyy työkokemusta alalta olla vähintään 3-5 vuotta. (Ammattitutkintoon valmistava koulutus 2011.)

4.2.1 Hevostenvalmentaja

Hevostenvalmentajan ammattitutkinto koostuu kahdesta pakollisesta ja yhdestä vapaavalintaisesta tutkinnonosasta. Tutkinnossa suuntaudutaan ravi- tai ratsuvalmentajaksi tai hevoshierojaksi. Tutkinnon pakollisia osia ovat hevostalouden tuntemus ja yritystoiminta, ja vapaavalinnaisista osista suoritetaan joko ravivalmennus, ratsuvalmennus tai hevoshieronta. (Hevostenvalmentajan ammattitutkinto 2005, 8–9.)

Hevostenvalmentajan ammatinkuvaan kuuluu päätoimisesti ratsu- tai ravihevosten opettaminen, kouluttaminen, valmentaminen ja kilpailuttaminen (kuva 17). Valmentaja toimii useimmiten yrittäjänä tai ammatinharjoittajana. Hevosten valmennuksen lisäksi hän vastaa koko talliyrityksen toiminnasta ja asiakaspalvelusta. Tallissa olevista valmennettavista hevosista suurin osa on asiakkaiden omistuksessa. (Hevostenvalmentajan ammattitutkinto 2005, liite.)

KUVA 17. Hevostenvalmentajan ammatinkuvaan kuuluu päätoimisesti ratsu- tai ravihevosten opettaminen, kouluttaminen, valmentaminen ja kilpailuttaminen. Valokuva Elina Kyrönviita 2011

Suurin osa talleista on noin kymmenen hevosen yrityksiä, mutta on myös joitakin suuria yli kahdenkymmenen hevosen talleja. Tallilla toimii valmentajien ja eläinlääkäreiden kanssa yhteistyössä hevoshieroja, joka tuottaa hevostenterveydenhoidon ja valmentamisen tueksi erilaisia palveluita. Hevoshieroja toimii yleensä joko yrittäjänä tai ammatinharjoittajana. (Hevostenvalmentajan ammattitutkinto 2005, liite.)

Suomalaista ravihevoskasvatusta, raviurheilua, valmentajia ja ohjastajia arvostetaan kansainvälisesti erittäin paljon (kuva 18). Ravivalmentajat ja ohjastajat ovat arvostettua työvoimaa ulkomailla. Kasvava osa nykyravihevosten omistajista on kaupunkilaisia, jotka ostavat hevosten täysihoito- ja valmennuspalveluita alan ammattilaisilta. (Hevostenvalmentajan ammattitutkinto 2005, liite.)

Ratsastuksen harrastajamäärä on suhteellisesti suuremmassa kasvussa kuin raviurheilussa, jonka pelaajamäärät ja katsojaluvut ovat viimeaikaisten tilastojen mukaan vakiintuneet noin vajaaseen 1,5 miljoonaan henkilöön. Uusia valmentajia tarvitaan kuitenkin jatkuvasti, sillä yksi valmentaja pystyy työstämään päivittäin 6–10 hevosta. (Hevostenvalmentajan ammattitutkinto 2005, liite.)

KUVA 18. Suomalaista ravihevoskasvatusta, raviurheilua, valmentajia ja ohjastajia arvostetaan kansainvälisesti erittäin paljon. Vuoden 2011 ravikuningas Villihotti. Valokuva Elina Kyrönviita 2011

Ratsastusta harrastavilla hevosenomistajilla ei useimmiten ole mahdollisuutta pitää hevosta omassa tallissaan, vaan täysihoito ja koulutus ostetaan hevosalan ammattilaisilta. Ratsavalmentaja peruskouluttaa nuoret hevoset, esittää hevosia näyttelyissä ja kantakirjaustilaisuuksissa, lisäkouluttaa vanhempia hevosia ja uudelleen kouluttaa aiemmin puutteellisesti koulutetut hevoset. (Hevostenvälmentäjän ammattitutkinto 2005, liite.)

4.2.2 Ratsastuksenopettaja

Ratsastuksenopettajan ammattitutkintoon kuuluu neljä pakollista tutkinnon osaa, jotka ovat hevostaidot, ratsastustaito, ratsastuksen opettaminen sekä yritystoiminta. Ratsastuksen opettajan tutkinnon suorittaja pystyy tekemään hevosten perus- ja erikoishoidot. Hän osaa arvioida, millainen hevonen sopii ratsastuskoulukäyttöön sekä osaa suunnitella hevosten liikutuksen ja käytön siten, että hevoset kehittyvät. Hän osaa valita ja sovittaa hevoselle sopivat varusteet ja huoltaa niitä. (Ratsastuksenopettajan ammattitutkinto 2006, 6–7.)

Ratsastuksenopettaja toimii pääasiassa ratsastuskoulussa opettajana. Hän voi toimia tallilla yrittäjänä tai työsuhhteessa, ja hän vastaa ratsastuskoulun toiminnan suunnitte-

lusta ja käytännön toteutuksesta. Hän myös arvioi ratsastuskoulun kannattavuutta. Ratsastuksenopettaja ottaa huomioon eläinsuojelu- ja ympäristötekijät tallin ja hevosten hoidossa sekä varusteista huolehdittaessa. Lisäksi hän ylläpitää hevosten koulutustasoa. (Ratsastuksenopettajan ammattitutkinto 2006, liite.)

Ratsastuksenopettaja tuo uusia ideoita ratsastuskoulun toimintaan ja opettaa ratsastuksen taitoja eri-ikäisille ratsastajille (kuva 19). Hän toteuttaa laatimansa vuosi- ja tuntisuunnitelmat joko yksin tai yhdessä muiden opettajien tai ohjaajien kanssa. Ratsastuksenopettajalla on hyvät ratsastustaidot. Hän tekee yhteistyötä paikallisen ratsastusseuran ja muiden sidosryhmien kanssa. (Ratsastuksenopettajan ammattitutkinto 2006, liite.)

KUVA 19. Ratsastuksenopettaja opettaa ratsastuksen taitoja eri-ikäisille ratsastajille. Valokuva Elina Kyrönviita 2008

Ratsastuksenopettaja on vastuussa ratsastus- ja hevostaidon opettamisesta. Hyvät ratsastus- ja hevostaidot ovat avainasemassa, kun halutaan lisätä harrastuksen turvallisuutta. Ratsastuskoulujen välinen kilpailu on koventunut, ja siksi niiden on kehitettävä ja erikoistuttava toiminnassaan. Suurin osa ratsastuskoulun oppilaista on 10–18-vuotiaita tyttöjä, mutta myös aikuisten harrastajien määrä on lisääntynyt. Erilaisten asiakasryhmien tarpeiden tyydyttäminen on hyvä kilpailuvaltti yritykselle. Hyvät kehittä-

tymisnäkymät ratsastuksen opetukselle luovat positiivinen työskentely- ja oppimisympäristö, opetusmenetelmien hallinta, erilaisten oppimistyylien ymmärtäminen ja oppilaskeskeiset toimintatavat. (Ratsastuksenopettajan ammattitutkinto 2006, liite.)

Ratsastuskoulun toimintaympäristön viihtyisyys ja hyvin hoidetut tilat takaavat turvallisen ja monipuolisen harrastusympäristön asiakkaille. Ratsastuksenopettajan on säistettävä roolinsa niin kasvattajana, liikuntaharrastuksen edistäjänä kuin myös hevosurheilun edustajana. (Ratsastuksenopettajan ammattitutkinto 2006, liite.)

4.2.3 Kengitysseppä

Kengitysseppän ammattitutkinto koostuu neljästä pakollisesta tutkinnon osasta. Nämä osat ovat hevosen tuntemus, kengitysmateriaalin tuntemus ja käsittely, hevosen kengittäminen sekä hevostalous ja yritystoiminta. (Kengitysseppän ammattitutkinto 2006, 6–7.)

Kengitysseppän työnkuvana on huolehtia hevosten kavionhoidosta ja kengityksestä. Kengitysseppä on ammatinharjoittaja, jonka asiakaskuntaan kuuluu hevostenomistajia ja -valmentajia. Kengitysseppä kuljettaa autossaan kengityskalustoa ja -tarpeistoa ja kiertää asiakkaiden talleilla tekemässä työtään. Harvalla kengitysseppällä on omaa kengityspajaa. Kengitysseppän työ vaatii hyvää fyysistä kuntoa ja kestävyyttä, sillä työ on hyvin raskasta ja vaativaa. Kengitysseppien työtilanne on erittäin hyvä, sillä hevosten määrä kasvaa koko ajan ja jokainen hevonen tarvitsee jonkinlaista kavionhoitoa tai kengitystä. (Kengitysseppän ammattitutkinto 2006, liite.)

Kengitystaidon lisäksi kengitysseppän täytyy osata käsitellä hevosia ja tuntea monipuolisesti hevostenpitotapoja. Asiakkaat odottavat häneltä usein neuvoja kavionhoidon lisäksi hevosen muussa hoidossa. Kengitysseppällä on merkittävä asema asiantuntijana ja neuvojana, sillä hän saattaa olla ainoa hevosalan ammattilainen, joka hevosenomistajan tallilla vierailee. Kengitysseppän pitää olla asiakaslähtöinen, palvelualtis sekä hänellä täytyy olla viestintä-, yhteistyö- ja kielitaitoa. Kengitysseppän työ on vastuullista, ja hänen on pystyttävä toimimaan joustavasti tilanteen niin vaatiessa. (Kengitysseppän ammattitutkinto 2006, liite.)

Kengitysseppä tuntee suomalaisen hevostalouden ja sen kehitysvaiheet. Lisäksi hän tietää erilaisista hevosalan tuotantomuodoista. Kengitysseppä hinnoittelee palvelunsa tilanteen mukaan. Hänen tulee seurata alan kehitystä ja hankittava uusinta tietoa ylläpitääkseen ammattitaitoaan. (Kengitysseppän ammattitutkinto 2006, liite.)

4.3 Erikoisammattitutkinnot

Erikoisammattitutkintoa suorittamaan pääsee henkilö, jolla on jo ammattitutkinto ja oman alan erityisosaaminen. Erikoisammattitutkinto tähtää esimies- ja työnjohtotehtäviin. Erikoisammattitutkinnot suoritetaan näyttökokeilla, joissa testataan henkilön kykyä toimia vaativimmissa työtehtävissä ja sitä miten hän pystyy hallitsemaan erilaisia työtehtäviä. (Ammattitutkinto 2011.)

4.3.1 Tallimestari

Tallimestarin erikoisammattitutkintoon sisältyy viisi pakollista osa-aluetta. Osa-alueet ovat hevosten hoito ja valmennus, hevosten terveydenhuolto, hevosjalostus, esimiehenä toimiminen ja yritystoiminta. Kaikki tutkinnon osat tulee olla hyväksytyjä, jotta saa tutkintotodistuksen ja tutkinto on suoritettu. (Tallimestarin erikoisammattitutkinto 2005, 6.)

Tallimestari on hevostenhoidon ja tallinpidon asiantuntija. Hän toimii joko yrittäjänä tai talliyrityksen työntekijänä, tallin muiden työntekijöiden esimiehenä ja työnohjaajana. Hänen toimenkuvaansa kuuluu keskeisesti myös talliyrityksen asiakassuhteiden hoitaminen. (Tallimestarin erikoisammattitutkinto 2005, liite.)

Ravitallilla tallimestarin työhön kuuluu valmennettavien hevosten kokonaisvaltainen hoito ja lääkintä sekä niiden kehityksen seuraaminen yhteistyössä valmentajan kanssa. Tarvittaessa hän osallistuu hevosten ajamiseen, varsojen opettamiseen ja tärkeille kilpailumatkoille valmentajan kanssa. Tallimestari huolehtii, että tallin hevosten hoito tehdään ravikilpailusääntöjen mukaisesti. Ratsutallilla tallimestarin työhön kuuluu neuvoa ja ohjata asiakkaita tarvittaessa ja toimia asiantuntijana. Hän toimii asiantuntijana myös tallin nuorten hevosten käsittelyssä ja opetuksessa. (Tallimestarin erikoisammattitutkinto 2005, liite.)

Tallimestari vastaa ruokinnan toteutuksesta, laitumien käytöstä sekä hevosten hoidosta laidunkaudella (kuva 20). Hän huolehtii tallin hygieniasta ja tautien ennaltaehkäisystä sekä toimii hevosten terveydenhuollon asiantuntijana. Tallimestari suunnittelee ja toteuttaa tallin terveyden- ja sairaanhoidon yhdessä eläinlääkärin kanssa sekä avustaa hevosia tutkittaessa ja hoidettaessa. (Tallimestarin erikoisammattitutkinto 2005, liite.)

KUVA 20. Tallimestari vastaa muun muassa laitumien käytöstä sekä hevosten hoidosta laidunkaudella. Valokuva Elina Kyrönviita 2011

Tallimestarin tulee olla asiakaslähtöinen, viestintä- ja yhteistyötaitoinen, hän on vastuussa tallihenkilöstön hyvinvoinnista ja hän omaa jonkinlaisen kielitaidon. Tallimestari toimii esimiehenä, työnopastajana ja asiakkaiden neuvojana sekä huolehtii hyvästä työilmapiiristä. Hän osaa seurata alan kehittymistä niin Suomessa kuin kansainvälisesti. (Tallimestarin erikoisammattitutkinto 2005, liite.)

4.3.2 Ratsastuksenopettaja

Ratsastuksenopettajan erikoisammattitutkintoon sisältyy viisi pakollista osa-aluetta, jotka ovat hevostaidot, ratsastustaidot, ratsastuksen opettaminen ja valmentaminen, esimiehenä toimiminen ja yritystoiminta. Kaikki tutkinnon osat tulee olla hyväksytyjä, jotta saa tutkintotodistuksen ja tutkinto on suoritettu. (Ratsastuksenopettajan erikoisammattitutkinto 2005, 6.)

Ratsastuksenopettajan erikoisammattitutkinnon suorittanut henkilö toimii pääsääntöisesti johtavana ratsastuksenopettajana ratsastus- tai valmennuskeskuksessa. Hän vastaa keskuksen toiminnasta ja kehittymisestä. Ratsastuksenopettaja toimii yrittäjänä tai alan yrityksen tai oppilaitoksen työntekijänä. Hän tuntee hevosurheilukeskuksen toiminnot ja osaa arvioida sen kannattavuutta. Hän toimii tallin muiden työntekijöiden esimiehenä. (Ratsastuksenopettajan erikoisammattitutkinto 2005, liite.)

Ratsastuksenopettajan oma ratsastustaito tulee olla tasoa vaativa, ja hänen on pystyttävä opettamaan ratsukko vaativalle tasolle. Hän osaa neuvoa asiakkaita hevosten hankinnassa ja koulutuksessa. Hän on hyvä käsittelemään ja hoitamaan hevosia, ja hän osaa arvioida hevosen suorituskykyä. Ratsastuksenopettaja pystyy toimimaan lajin asiantuntijana ja olla tuomarina kisoissa, tai vastaavana toimihenkilönä kansallisissa tai kansainvälisissä kilpailujärjestelyissä. Tämä vaatii ratsastuksenopettajalta sen, että hän tuntee Suomen Ratsastajainliiton koulutus-, valmennus- ja kilpailujärjestelmän. Hänen ammattitaitonsa vastaa kansainvälisessä ratsastuksenopetuksen tutkintojärjestelmässä korkeinta eli kolmatta tasoa (master). (Ratsastuksenopettajan erikoisammattitutkinto 2005, liite.)

Ratsastuksenopettaja osaa ohjata ja neuvoa hevosalan ammattilaisiksi aikovia ja alan opiskelijoita. Hän osaa soveltaa erilaisia oppimistekniikoita opetus- ja valmennustyössään. Ratsastuksenopettaja on asiakaslähtöinen, viestintä- ja yhteistyötaitoinen ja kielitaitoinen. Hän vastaa ratsastus- tai valmennuskeskuksen henkilökunnan hyvinvoinnista ja ylläpitää positiivista työilmapiiriä. Hän toimii esimiehenä, työnopastajana ja asiakkaiden neuvojana. Hän on kustannustietoinen ja yrittäjyystaitoinen, sekä seuraa alan kehitystä niin Suomessa kuin kansainvälisesti. (Ratsastuksenopettajan erikoisammattitutkinto 2005, liite.)

5 JATKOKOULUTUSMAHDOLLISUUDET

5.1 Ammattikorkeakoulut

Korkeakoulutasolla hevosalalla voidaan opiskella maaseutuelinkeinojen koulutusohjelmassa, jossa suuntautumisvaihtoehdoksi valitaan hevostalous. Tutkinto nimike on tällöin agrologi (AMK). Koulutuksen laajuus on 240 opintopistettä, ja opinnot kestävät neljä vuotta. Hevostalouden suuntautumisvaihtoehtoa voi opiskella Savonia-ammattikorkeakoulussa lisäsalissa sekä Hämeen ammattikorkeakoulussa Mustialassa. (Korkeakouluopinnot 2009, 99.)

Opinnot koostuvat maaseutuelinkeinojen koulutusohjelman perusopinnoista ja lisäksi hevostalouden perusteista. Hevostalouden ammattiopinnoissa perehdytään hevosen ruokintaan, hevoskasvatukseen ja -jalostukseen, hevosurheiluun, eläinterveydenhuoltoon, tuotantoympäristön suunnitteluun ja hevosalan yrittäjyyteen. Valmistuneet agrologit työllistyvät maatilatalouteen, ja heillä on erityiset valmiudet toimia yrittäjänä sekä neuvonta-, koulutus- ja kehittämistehtävissä hevosalalla. (Korkeakouluopinnot 2009, 99.)

Korkeakoulututkinnon suorittanut työelämässä oleva henkilö voi syventää ja laajentaa erikoisosaamistaan suorittamalla ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon. Ylemmän ammattikorkeakoulun suorittaneella on sama kelpoisuus julkiseen virkaan kuin yliopistosta valmistuneella. Opintojen laajuus on 60–90 opintopistettä. Työn ohessa opintojen suorittaminen kestää kahdesta kolmeen vuotta, mutta kokopäiväisesti opiskellen opinnot kestävät vuodesta puoleentoista vuoteen. Haku ylempään ammattikorkeakoulututkintoon tapahtuu ammattikorkeakoulujen aikuiskoulutuksen yhteishaussa. Hakijalla täytyy olla alan ammattikorkeakoulututkinto tai muu soveltuva korkeakoulututkinto sekä vähintään kolmen vuoden työkokemus alalta. (Ylempi ammattikorkeakoulututkinto 2010; Koulutustarjonta 2011.)

5.2 Yliopistot

Yliopistoon voi hakea, jos on suorittanut kolmivuotisen ammatillisen perustutkinnon tai lukion (Yliopisto 2011). Yliopistoissa voi opiskella maatalous- ja metsätieteellisellä koulutusalailla kotieläintiedettä. Opinnot käsittävät kotieläinten jalostus- ja ravitsemustieteen perusteet ja sovellukset. Näihin opintoihin kuuluvat esimerkiksi tuotanto- tai harraste-eläinten jalostettavat ominaisuudet ja niiden periytyvyys, sekä rehuteknologia ja eläinten hyvinvointi. (Korkeakouluopinnot 2009, 225.)

Helsingin yliopisto on ainoa paikka Suomessa, jossa voi opiskella eläinlääkäriksi. Maatalous-metsätieteellisestä tiedekunnasta voi valmistua maatalous- ja metsätieteiden kandidaatiksi tai maatalous-metsätieteiden maisteriksi. (Suomalaisen hevosalan katsaus 2010, 9–10.)

Maisterivaiheessa valitaan opintosuunnaksi joko kotieläinten jalostustieteet tai kotieläinten ravitsemustieteet. Valmistuttuaan kotieläintieteiden maisteri voi sijoittua neuvonta-, koulutus-, suunnittelu-, tutkimus- ja hallintotehtäviin. (Korkeakouluopinnot 2009, 225.)

6 YLÄ-SAVON AMMATTIOPISTO, HINGUNNIEMEN TOIMIPISTE

Ylä-Savon ammattiopiston Hingunniemen toimipiste sijaitsee Pohjois-Savossa Kiuruveden kaupungissa (kuva 21). Tilalla on kaiken kaikkiaan noin 70 hevosta, joihin lukeutuu oppilaitoksen omia hevosia, niin ratsuja kuin ravihevosia, sekä yksityisiä hoitoja ja valmennushevosia. Nuorisokoulutuksena Hingunniemessä voi opiskella hevostenhoitajaksi ja ratsastuksenohjaajaksi. Aikuiskoulutuksena voi opiskella hevostenhoitajan ja ratsastuksenohjaajan tutkintojen lisäksi ratsastuksenopettajan, hevostenvalmentajan tai kengityssepään ammattitutkinnon sekä tallimestarin erikoisammattitutkinnon. (Ylä-Savon ammattiopisto, Hingunniemen opetusmaatila 2011.)

KUVA 21. Hingunniemen ratsutalli ja uudet muovilankkutarhat. Valokuva Elina Kyronviita 2011

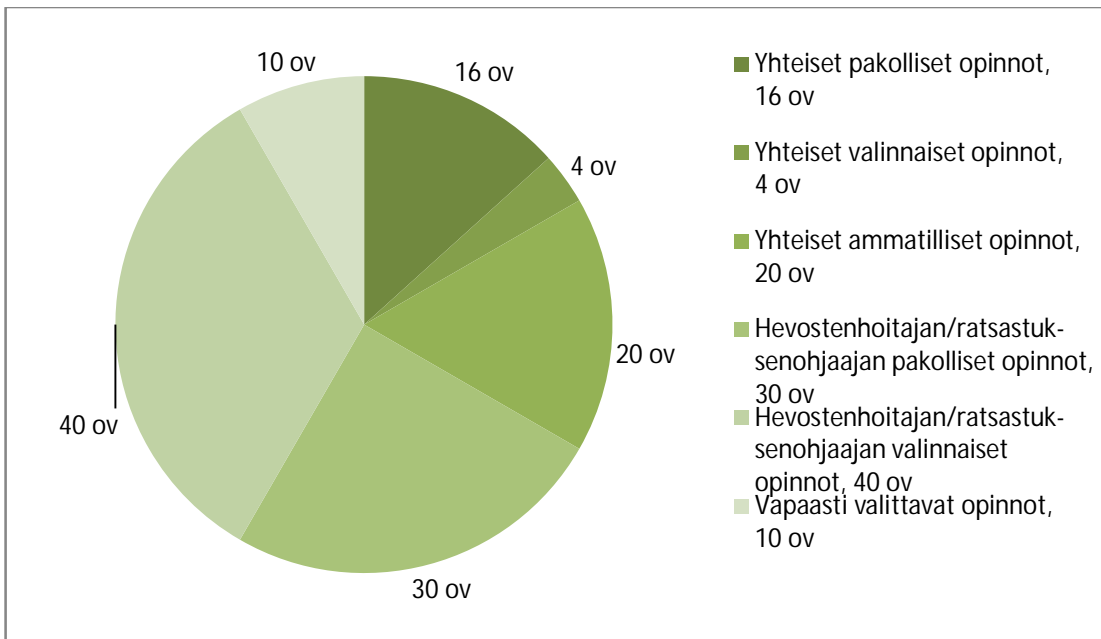
6.1 Opetussuunnitelmien sisällöt

Hevostenhoitajien ja ratsastuksenohjaajien nykyinen opetussuunnitelma tuli voimaan 1.8.2009. Edellinen opetussuunnitelma oli voimassa vuosina 2001–2009. Tässä luvussa käymme läpi sekä edellistä että nykyistä opetussuunnitelmaa. Opinnäytetyöhön liittyvä kysely tehtiin pääsääntöisesti vanhan opetussuunnitelman läpikäynneille opiskelijoille. Edellinen opetussuunnitelma on nimikkeellä maatalousalan perustutkinto, johon sisältyy hevostalouden koulutusohjelma. Nykyinen opetussuunnitelma on

hevostalouden perustutkinto. (Maatalousalan perustutkinto 2001; Hevostalouden perustutkinto 2009.)

Ammatillisen peruskoulutuksen on tuettava opiskelijoiden kehitystä tasapainoisiksi, hyviksi ihmisiksi ja yhteiskunnan jäseniksi. Peruskoulutuksen on annettava tietoja ja taitoja tukeakseen opiskelijoiden jatko-opintoja, harrastuksia ja persoonallisuuden kehittymistä. (Hevostalouden perustutkinto 2009, 13.)

Maatalousalan perustutkinto, 120 opintoviikkoa (myöhemmin ov), koostuu yhteisistä opinnoista 20 ov, joista pakollisia opintokokonaisuuksia on 16 ov ja valinnaisia opintokokonaisuuksia 4 ov (kuvio 1). Ammatillisista opinnoista 90 ov, joihin sisältyy työsäoppiminen vähintään 20 ov. Sekä vapaasti valittavista opinnoista 10 ov. Hevostenhoitajan opinnot koostuvat pakollisista opinnoista 30 ov ja valinnaisista opinnoista 40 ov. Ratsastuksenohjaajan opinnot koostuvat myös pakollisista opinnoista 30 ov ja valinnaisista opinnoista 40 ov. (Maatalousalan perustutkinto 2001, 17.)

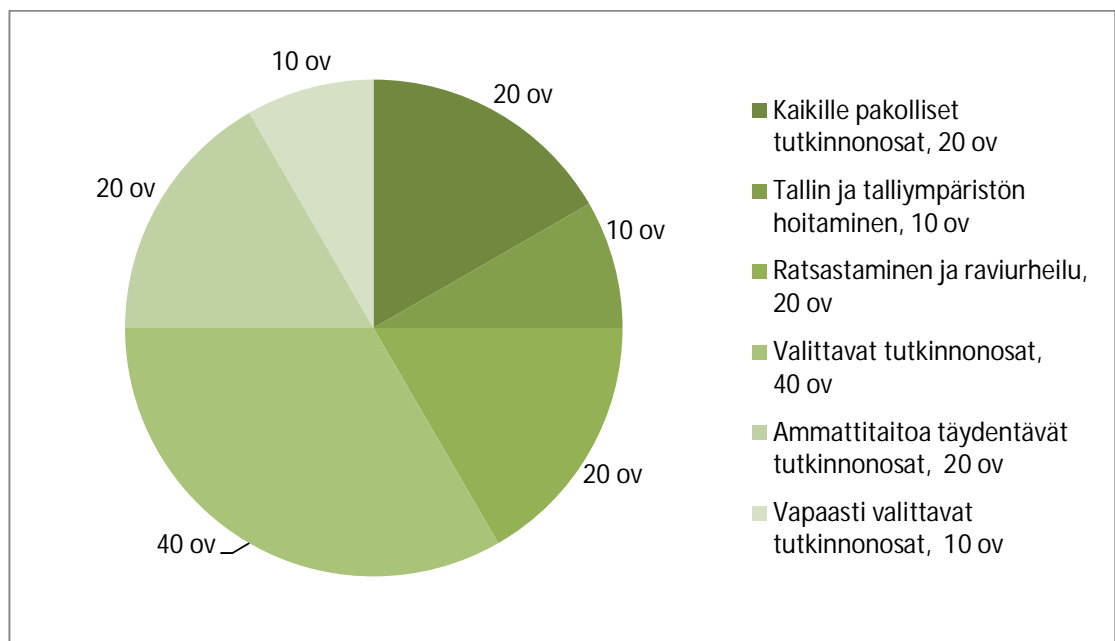

KUVIO 1. Maatalousalan perustutkinto, 120 opintoviikkoa, hevostalouden koulutusohjelma (Maatalousalan perustutkinto 2001, 17)

Vapaasti valittaviksi opinnoiksi kelpaavat oman tai muiden koulutusalojen ammatilliset tai yhteiset opinnot, ylioppilastutkinnon suorittamiseen valmentavat opinnot, jatko-opintoihin valmentavat opinnot sekä ohjatut harrastukset tai työkokemus, joiden tulee tukea koulutuksen yleisiä ja ammatillisia tavoitteita (Maatalousalan perustutkinto 2001, 110).

Hevostalouden perustutkinto koostuu ammatillisista tutkinnonosista 90 ov. Tutkinnonosat sisältävät vähintään 20 ov työssäoppimista, 5 ov yrittäjyyttä ja opinnäytettä 2 ov. Pakollisia tutkinnonosia on hevostenhoidosta ja hyvinvoinnista huolehtiminen 10 ov ja yrittäminen hevostalousalalla 10 ov. Lisäksi opintoihin kuuluu ammattitaitoa täydentäviä tutkinnonosia 20 ov, jotka ovat entisiä yhteisiä opintoja ja vapaasti valittavia tutkinnonosia 10 ov. (Hevostalouden perustutkinto 2009, 14.)

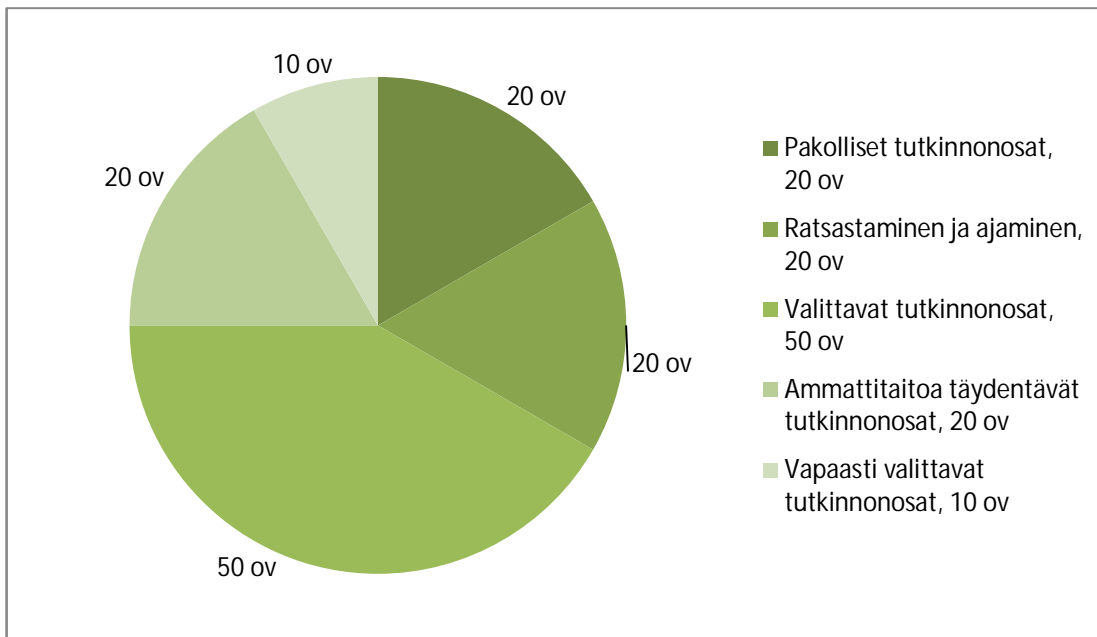
Hevostenhoitajan tutkinto, 120 ov, koostuu kaikille pakollisista tutkinnonosista 20 ov, joka jakaantuu hevostenhoitoon ja hyvinvoinnista huolehtimiseen sekä yrittämiseen hevostalousalalla (kuvio 2). Hevostenhoitajan opintoihin kuuluu tallin ja ympäristön hoitaminen 10 ov sekä ratsastaminen ja raviurheilu 20 ov, näiden lisäksi täytyy valita 40 ov erikoistumisensa mukaan. Hevostenhoitajan opintoihin kuuluu myös yhteisiä, ammattitaitoa täydentäviä tutkinnonosia 20 ov ja vapaasti valittavia tutkinnonosia 10 ov. (Hevostalouden perustutkinto 2009, 14–16.)

KUVIO 2. Hevostalouden perustutkinto, hevostenhoitaja, 120 opintoviikkoa (Hevostalouden perustutkinto 2009, 14)

Ratsastuksenohjaajan tutkinto, 120 ov, koostuu kaikille pakollisista tutkinnonosista 20 ov, joka jakaantuu hevostenhoitoon ja hyvinvoinnista huolehtimiseen sekä yrittämiseen hevostalousalalla (kuvio 3). Ratsastuksen opintoihin kuuluu ratsastaminen ja ajaminen 20 ov, näiden lisäksi hänen tulee valita yhteensä 50 ov:a, joista 30 ov on ratsastuksenohjaamiseen painottuvia opintoja ja 20 ov kaikille valinnaisia opintoja. Ratsastuksenohjaajan opintoihin kuuluu myös yhteisiä, ammattitaitoa täydentäviä

tutkinnon osia 20 ov ja vapaasti valittavia tutkinnonosia 10 ov. (Hevostalouden perustutkinto 2009, 14–16.)

KUVIO 3. Hevostalouden perustutkinto, ratsastuksenohjaaja, 120 opintoviikkoa (Hevostalouden perustutkinto 2009, 14)

Valinnaisia tutkinnon osia ovat erityisryhmien hevospalvelujen avustaminen, näyttely- ja kilpahevostenhoitaminen, peruskengityksen tekeminen, hevosvarusteiden huoltaminen ja valmistaminen, ratsastustaidon kehittäminen, hevosen kanssa luonnossa liikkuminen, hevosurheilun lajeissa toimiminen, hevosten hoitaminen ja ruokinta, hevosajotöiden tekeminen, ajovälineiden huoltaminen ja korjaaminen, ravihevosten ajaminen, hevosjalostus ja siitoshevosten hoitaminen, hevostapahtumien järjestäminen, hevostalouden avustajana toimiminen, hevosen rehun tuottaminen sekä tallin ja talliympäristön hoitaminen (Hevostalouden perustutkinto 2009, 14).

Maatalousalan perustutkinnon tarkoituksena on tuottaa opiskelijoita, joilla on valmiuksia kansainvälisyyteen, kestävästä kehityksestä edistämiseen, teknologiaan ja tietotekniikan hyödyntämiseen, yrittäjyyteen, laadukkaaseen ja asiakaslähtöiseen toimintaan, kuluttajaosaamiseen sekä työsuojelusta ja terveydestä huolehtimiseen (Maatalousalan perustutkinto 2001, 10).

Uudessa opetussuunnitelmassa hevososaamisen lisäksi valmistuneelta opiskelijalta odotetaan yrittäjyyteen ja asiakaspalveluun liittyviä taitoja. Hänellä tulee olla hyvät suulliset ja kirjalliset taidot. Kielitaito on erittäin tärkeä kansainvälisellä alalla. Hän osaa huomioida alan esteettisyyden vaatimukset hevosia, tallia ja talliympäristöä esi-

tellessä. (Hevostalouden perustutkinto 2009, 10.) Tavoitteena on, että opiskelijalle kehitty seuraavia kaikilla aloilla tarvittavia taitoja: oppimistaidot, ongelmanratkaisutaidot, vuorovaikutus- ja viestintätaidot, yhteistyötaidot, eettiset ja esteettiset taidot (Maatalousalan perustutkinto 2001, 11).

Opetussuunnitelmaan merkityt pakolliset opinnot ovat äidinkieli (suomi, ruotsi, saame, viittomakieli, oma äidinkieli vieraskielisillä opiskelijoilla, suomi/ruotsi toisena kielinä), toinen kotimainen kieli (suomi/ruotsi), matematiikka, fysiikka, kemia, yhteiskunta-, yritys- ja työelämä-tieto, liikunta ja terveystieto sekä taide ja kulttuuri (Maatalousalan perustutkinto 2001, 20–40).

Valinnaisia opintoja ovat ympäristötieto, tieto- ja viestintätekniikka, etiikka, kulttuurien tuntemus, psykologia ja yritystoiminta. Maatalousalan yhteiset ammatilliset opinnot käsittävät yrittämisen maaseutu-ympäristössä. (Maatalousalan perustutkinto 2001, 42–50.)

Hevostalouden ammatillisia opintoja ovat hevostalouden, ratsuhevoskouluttaminen, ravihevosten valmentaminen ja kilpailuttaminen, kengityksen perustaidot, kengittäminen, varusteiden valmistuksen ja korjauksen perusosaaminen, varusteiden valmistus ja korjaus, metalli- ja puutyöt, ajovälinehuolto ja -korjaus, hevosen täyshoitopalvelut, hevoskasvatus, talliympäristön hoito, ajohevosten valmennus ja ajotyöt, hevosen käyttö matkailussa ja ratsastuksen ohjaaminen (Maatalousalan perustutkinto 2001, 85–101).

Hevostalouden koulutusohjelman suorittanut henkilön kykenee hahmottamaan hevostalouden osana maataloutta ja muuta yhteiskuntaa. Hän käsittää suomalaisen hevostalouden sijoittumisen ja merkityksen kansainvälisesti. Hänen täytyy myös osata edistää ekologisesti, eettisesti, esteettisesti ja eläinsuojelullisesti kestävien ratkaisujen tekemistä hankalissakin tilanteissa. (Maatalousalan perustutkinto 2001, 14.)

Vuoden 2009 hevostalouden perustutkinnon suorittaneen henkilön on pystyttävä perustamaan toimintansa kestävä kehityksen lähtökohdista. Hänen on kyettävä seuraamaan alan uusinta tietoa ja lainsäädäntöjä. Talleihin liittyvät säädökset muuttuvat ja kehittyvät jatkuvasti. Hän osaa toimia kustannustehokkaasti ja tuntee tallin töihin liittyvät säädökset. Hän osaa suunnitella ja toteuttaa tallia koskevat ympäristönsuojelu-, lanta- ja jätehuoltoasiat voimassa olevien säännösten mukaan. Hevosalan ammatillaisen toiminta edesauttaa alan positiivista kehitystä. (Hevostalouden perustutkinto 2009, 10.)

6.2 Hevostenhoitaja

Hevostenhoitajan on pystyttävä järjestämään hevosen tuotantoympäristö sen fysiologian ja lajinmukaisen käyttäytymisen periaatteiden mukaan. Hänen on tiedettävä, kuinka hevosta hoidetaan ja ruokitaan. Hevostenhoitajalla on oltava valmiudet käyttää ja huoltaa tallin ja talliympäristön teknisiä laitteita. Hänen on osattava erottaa terveen ja sairaan hevosen tuntomerkit, hänen on pystyttävä antamaan ensiapua ja tiedettävä, milloin tilanne vaatii eläinlääkärää. (Maatalousalan perustutkinto 2001, 14.)

Hevostenhoitajan on pystyttävä toimimaan itsenäisenä työntekijänä erilaisilla talleilla, joita ovat muun muassa ravi-, ratsu- ja hevoskasvatustallit, tai muuta hevospalvelua tuottavassa yrityksessä (kuva 22; Hevostalouden perustutkinto 2009, 11).

KUVA 22. Hevostenhoitaja työssään Kuninkuusraveissa 2011. Valokuva Elina Kyrönviita 2011

Hevostenhoitajan on pystyttävä järjestämään tallin kengityshuolto ja hän on osaa sovittaa erilaisia varusteita erilaisille hevosille. Hänen on tunnettava erilaiset hevosurheilulajit sekä hevosen työkäytön mahdollisuudet, varusteet ja ajovälineet pääpiirteissään ja se, millaisia hevosia käytetään missäkin lajissa. (Maatalousalan perustutkinto 2001, 14.)

Omien valintojensa mukaan hevostenhoitaja pystyy peruskouluttamaan ratsuhevosia, valmentamaan ravihevosta, kengittämään, korjaamaan ja valmistamaan hevosvarusteita ja hevosajovälineitä, vastaamaan hevoskasvatuksesta ja tallin pidosta, toimimaan työhevos- ja valjakkokuskina tai tuottamaan hevosmatkailupalveluja (Maatalousalan perustutkinto 2001, 14).

Nykyisen opetussuunnitelman mukaan hevostenhoitaja voi erikoistua seuraaviin työtehtäviin: ravihevosten hoitaminen, ratsuhevosten peruskouluttaminen, hevoskasvatus, hevosharrastepalvelujen tuottaminen, kengittäminen sekä hevosvarusteiden valmistus (Hevostalouden perustutkinto 2009, 11–12).

6.3 Ratsastuksenohjaaja

Ratsastuksenohjaajan on kyettävä toimimaan palkattuna ratsastuskoulussa joko ratsastuksenopettajan avustajana tai ratsastuskoulun toiminnan päävastuullisena henkilönä ja usein myös itsenäisenä yrittäjänä. Hänen on kyettävä organisoimaan tallin toiminta, hevosen hoito ja tallitöiden teko. Tarvittaessa ratsastuksenohjaaja tulee osata toimia tallityöntekijöiden työnjohtajana. (Maatalousalan perustutkinto 2001, 14.)

Ratsastuksenohjaajan on pystyttävä toimimaan asiakaspalveluhenkisesti ja yhteistyökykyisesti sekä työntekijöiden kesken että muihin sidosryhmiin päin. Hänen on pystyttävä soveltamaan pedagogisia perustaitoja tilanne- ja asiakaskohtaisesti. Hänen on kyettävä opettamaan ratsastuksen ja hevostenhoidon perustaitoja muille. Hänen tulee osata ylläpitää ratsastuskouluyrityksen myönteistä imagoa. (Maatalousalan perustutkinto 2001, 14–15.)

Ratsastuksenohjaajan on pystyttävä suunnittelemaan ja toteuttamaan ratsastuksen perusopetus asiakasryhmien tai yksittäisten asiakkaiden sekä hevosten tarpeet huomioiden. Hänen on pystyttävä käyttämään hevosta siten, että ne pysyvät terveisinä ja työkykyisinä. Hänellä on oltava opettamisen peruseriaatteet ja erilaiset tekniset toteutusmahdollisuudet hallussa sekä osattava soveltaa opetusmetodeja erilaisiin tilanteisiin. (Maatalousalan perustutkinto 2001, 15.)

Ratsastuksenohjaajan on tiedettävä ratsastus kilpaurheilulajina, ja kannustaa ja ohjata kilpailemisesta kiinnostuneita valmennukseen. Hänen on pystyttävä kommunikoimaan asiakkaiden kanssa toisella kotimaisella ja vieraalla kielellä. Ratsastuksenohjaajan on pystyttävä valitsemaan oikeanlaiset varusteet erilaisille hevosille ja erilaisiin käyttötarkoituksiin ja huolehdittava ratsastuskoulun varustehuollosta. Tämän takia

hänen on tunnettava hevosurheilun eri lajit, käytettävät hevostyypit, varusteet ja ajovälineet pääpiirteissään. Ratsastustaidoiltaan ratsastuksenohjaajan tulee vastata kansallista helppo A-kilpailutasoa, pystyä peruskouluttamaan nuori hevonen ja ylläpitää opetushevosten koulutustasoa. (Maatalousalan perustutkinto 2001, 15.)

Nykyisen opetussuunnitelman mukaan ratsastuksenohjaajan tutkinnon suorittanut saa Suomen ratsastajainliiton myöntämän kansainvälisen ratsastuksenopettajan työpassin (kansainvälinen taso 1). Ratsastuksenohjaajan tutkinnon suorittaneella henkilöllä on valmiudet työkokemuksen kartuttua suorittaa ratsastuksenopettajan ammattitutkinto (kansainvälinen taso 2) ja myöhemmin vielä lisää työkokemusta saatuaan suorittaa ratsastuksenopettajan erikoisammattitutkinnon (kansainvälinen taso 3). (Hevostalouden perustutkinto 2009, 13.)

7 KYSELYN TOTEUTTAMINEN

Tutkimuksen tavoitteena oli kerätä tietoa siitä, mihin Hingunniemestä valmistuneet hevostenhoitajat ja ratsastuksenohjaajat ovat lähteneet opintojensa jälkeen. Kysely tehtiin vuosina 2001–2011 Ylä-Savon ammattiopistosta Hingunniemen toimipisteestä valmistuneille hevostenhoitajille ja ratsastuksenohjaajille syksyllä 2011. Kyselylomake (liite 1) lähetettiin 379 henkilölle, joista tavoitimme yhteensä 178 henkilöä.

Kysely toteutettiin pääsääntöisesti verkkokyselynä. Heille, joita emme saaneet kiinni internetin välityksellä, lähetimme kyselyn postitse. Postitse lähetettävän kyselyn mukaan laitoimme kuitenkin myös internet-osoitteen, jossa vastaajat olisivat halutessaan voineet käydä vastaamassa. Odotimme vastausprosentin olevan noin 50 % luokkaa.

7.1 Tutkimusmenetelmät

Tutkimus oli kvantitatiivinen eli määrällinen tutkimus. Kvantitatiivinen tutkimus jakautuu selkeästi erottuviin vaiheisiin ja se myös asettaa tutkimusongelmat selkeästi näkyviin. Keskeisiä asioita kvantitatiivisessa tutkimuksessa ovat muun muassa aiemmista tutkimuksista saadut johtopäätökset, aiemmat teoriat, hypoteesin esittäminen ja käsitteiden määrittäminen sekä tarkat koehenkilömäärittelyt ja tarkka otantasuunnitelma. Päätelmät tehdään tilastolliseen analysointiin perustuen, esimerkiksi tuloksia kuvataan prosenttitaulukoiden avulla ja tulosten merkittävyyttä testataan tilastollisesti. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2007, 122, 136.)

Tutkimus suoritettiin pääsääntöisesti internetissä Facebook-sovelluksen kautta. Perustimme Facebook yhteisön ”Hingunniemen opiskelijoiden työllistyminen ja jatkokouluttautuminen opintojen päätyttyä”, johon saimme loppujen lopuksi yhteensä 216 jäsentä. Niille entisille opiskelijoille, joita emme tavoittaneet Facebookissa, lähetimme kyselyn postitse. Näillä toimilla takasimme mahdollisimman suuren vastausprosentin. Kyselylomake tehtiin Webropol-ohjelmalla, ja tulokset käsiteltiin SPSS-ohjelmalla. SPSS-ohjelman avulla selvitimme erilaisia lukumääriä, prosentteja ja keskihajontoja eri kysymyksistä. Monivalintakysymysten välisten riippuvuuden analysoinnissa käytettiin myös ristiintaulukointia ja χ^2 -testiä. Numerokysymyksissä käytimme Mann-Whitney U -testiä.

Tutkimuksen tarkoituksena oli saada tietoa siitä, miten Hingunniemestä valmistuneet opiskelijat työllistyivät opintojen päätyttyä. Millainen oli heidän työllistymisprosenttinsa? Mihin he työllistyivät ja pysyivätkö he ylipäätään hevosalalla? Jos he olivat vaih-

taneet alaa, halusimme tietää, miksi alanvaihto oli tehty. Työllistymisprosentti laskettiin kaikista heistä, jotka olivat saaneet töitä heti (kolmen kuukauden sisällä) opintojen päätyttyä, ja työllistymisprosentti hevosalalla laskettiin heistä, jotka olivat työllistyneet hevosalalla (Liite 1 kyselylomake).

7.2 Luotettavuus, laatu ja eettiset näkökohdat

Reliaabelius on sitä, että mittaustulokset ovat toistettavissa. Kvantitatiivisissa tutkimuksissa mittareiden luotettavuutta voidaan arvioida erilaisilla tilastollisilla menettelytavoilla. Validius tarkoittaa pätevyyttä, eli tutkimusmenetelmän kykyä mitata sitä, mitä on tarkoituskin mitata. Menetelmät eivät aina vastaa sitä todellisuutta, jota kuvitellaan tutkittavan. Esimerkkinä voidaan käyttää kyselylomakkeita ja niiden kysymyksiin saatuja vastauksia, vastaajat ovat voineet käsittää kysymyksen ihan eri tavalla kuin kyselyn tekijä on sen tarkoittanut. Jos kuitenkin kyselyn tekijä käsittelee saadut tulokset alkuperäisen idean pohjalta, tällöin tulokset eivät ole tosia ja niitä ei voida pitää pätevänä. (Hirsjärvi ym. 2007, 231–232.)

Kysely on luotettava vastausprosentin puolesta, koska se oli 47 %. Tuloksia ei kuitenkaan voida yleistää valtakunnallisesti, koska kysely suoritettiin vain yhden hevosalan oppilaitoksen valmistuneille opiskelijoille.

Kyselyssämme oli hieman ongelmana se, että vastauskentät olivat osassa kysymyksessä avoimia, jolloin vastaukset saattoivat olla sellaisia, joita emme tulosten analysoinnissa voineet käyttää. Esimerkiksi bruttopalkkaa kysyttäessä osa vastaajista oli vastannut palkkansa olevan 0-1 000 euroa, jolloin jouduimme käyttämään tämän keskiarvoa, joka ei välttämättä vastaa todellista tilannetta. Osa avointen kysymysten vastauksista oli sellaisia, että niistä ei voinut tehdä keskiarvoa, vaan ne piti jättää kokonaan analysoinnin ulkopuolelle. Tutkimus on uusittavissa, joten reliaabelius täytyy näiltä osin tässä tutkimuksessa.

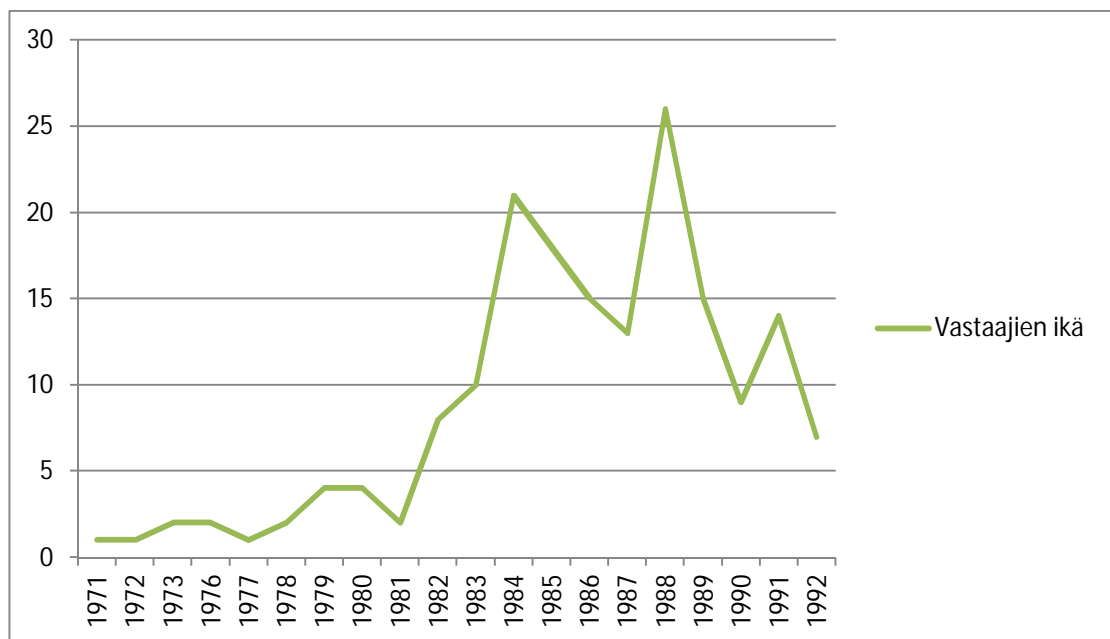
Eettisesti tutkimus on pätevä, sillä vastaajat ovat voineet vastata kyselyyn anonyymisti, eikä heitä voida tunnistaa vastauksista. Lisäksi vastaajille on kerrottu, mistä kyselyssä on kyse ja ketkä sitä tekevät. (Hirsjärvi ym. 2007, 23–25.) Vastaajat saivat valita, vastaavatko he kyselyyn vai ei, ja kyselylomakkeessa ei ollut pakotettuja kysymyksiä, vaan jokaiseen kysymykseen pystyi olemaan vastaamatta halutessaan.

8 TULOSTEN ANALYSOINTI

Tulokset analysoitiin SPSS-ohjelman (SPSS PASW Statistics 18) avulla. Väestörekisterikeskuksesta saimme 379 tunnistetun henkilön tiedot. Facebookissa ”Hingunniemen opiskelijoiden työllistyminen ja jatkokouluttautuminen opintojen päätyttyä” -ryhmään saimme kerättyä 216 jäsentä. Loppuja 163 henkilöä lähestyimme postitse. Heillä oli mahdollisuus vastata joko kirjeitse tai sähköisesti YSAO:n sivuilla olleen linkin kautta. Vastauksia saimme 178 kappaletta. Vastausprosentiksi tuli näin ollen 47 %. Suurin osa vastauksista saatiin sähköisesti.

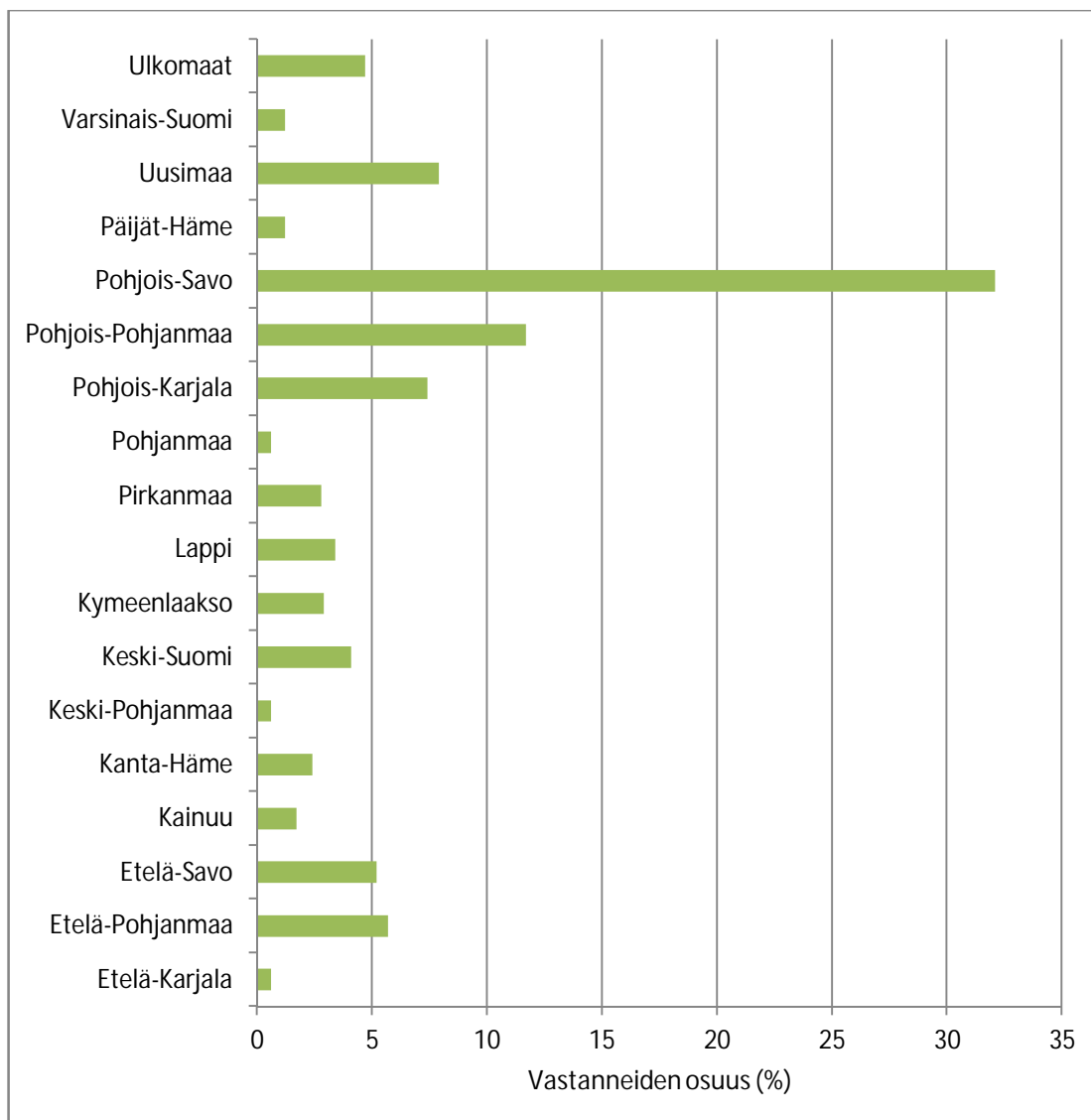
8.1 Tulokset

Valtaosa vastaajista oli naisia. Kysely lähetettiin yhdelletoista miehelle, joista vain yksi vastasi kyselyyn. Ikäjakauma oli laaja, sillä vastaajat olivat syntyneet vuosien 1971 ja 1992 välillä. Nuorin vastaaja oli siis 19-vuotias ja vanhin 40, ja keski-ikä oli 25,15 vuotta (kuvio 4; n=175).

KUVIO 4. Vastaajien ikä (kpl/vuosi; n=175)

Melkein kolmannes (32,9 %) vastaajista asuu nykyään Pohjois-Savon alueella (n=181; kuvio 5). Pohjois-Savon alueella suurin osa asui Iisalmissa (8,8 %) ja Kiuruvedellä (8,8 %). Toiseksi eniten vastaajia asuu Pohjois-Pohjanmaalla (11,7 %) ja kolmanneksi eniten Uudellamaalla (7,9 %).

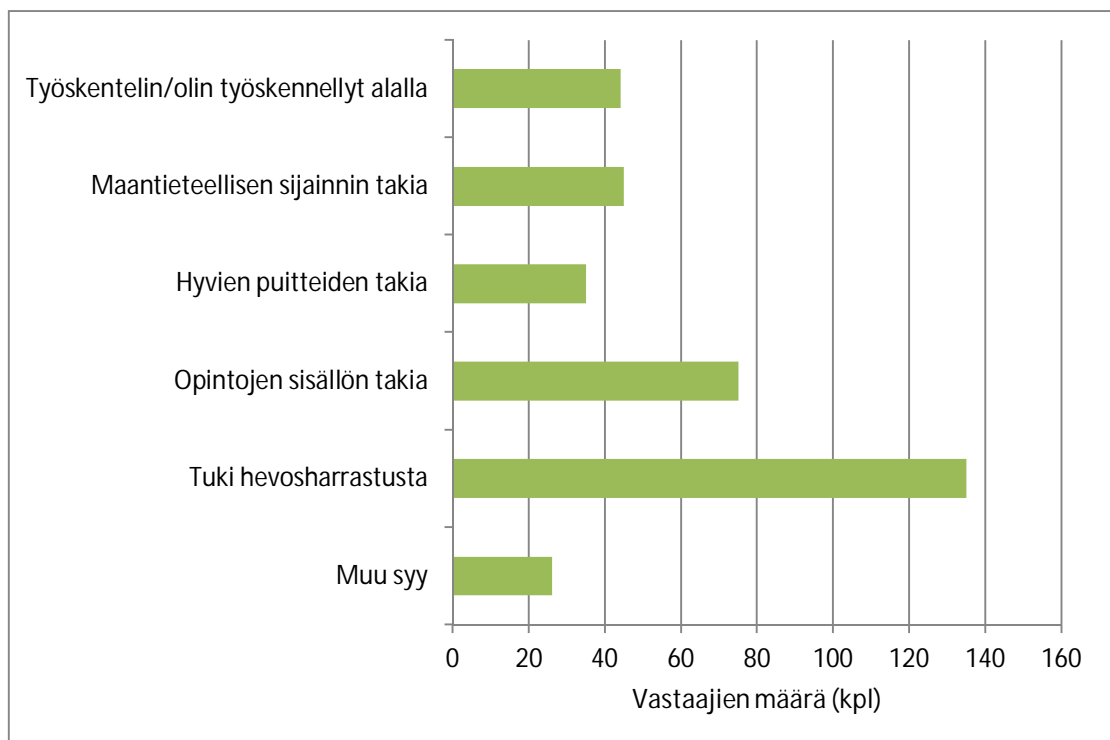

KUVIO 5. Nykyinen asuinpaikkakunta maakunnittain (%; n=181)

Suurimman vastausprosentin vuosiluokittain saimme vuonna 2007 valmistuneilta (14,0 %; n=172). Muita aktiivisimpia vastaajia olivat 2004 (13,4 %), 2005 (10,5 %), 2006 (10,5 %) ja 2008 (10,5 %) vuosina valmistuneet. Muissa vuosiluokissa vastausprosentti oli alle 10,0 %.

Kysymyksessä ”Miksi hakeuduit opiskelemaan Hingunniemeen” vastaajilla oli mahdollisuus valita useampi vastausvaihtoehto. Kysymykseen vastasi 175 henkilöä ja tulokset jakaantuivat seuraavanlaisesti (kuvio 6): 44 vastaajaa (25,1 %) hakeutui Hingunniemeen opiskelemaan, koska hän työskenteli tai oli työskennellyt alalla, 45 vastaajaa (25,7 %) hakeutui Hingunniemeen sen maantieteellisen sijainnin takia. Hyvien puitteiden takia Hingunniemeen hakeutui 35 vastaajaa (20,0 %). 78 vastaajaa (44,6 %) hakeutui kouluun opintojen sisällön takia. 135 vastaajista (77,1 %) hakeutui kouluun, koska se tuki heidän hevosharrastustaan. 26 vastaajaa (14,9 %) hakeutui kouluun jonkun muun syyn vuoksi. Näitä syitä olivat:

- Ammatti hevosalalla kiinnosti
- Oman hevosalan ammattitaitoisen yrityksen perustaminen
- Halu ryhtyä ohjaajaksi/opettajaksi sekä pysyä alalla
- Halusin päästä työskentelemään hevosalalle
- Hyvin suunniteltu opintokokonaisuus. Opetus, aikataulutus ja suoritustapa toimivat. Markkinoitu onnistuneesti. Hevostenhoitajan tutkinto edellytys jatkokouluttautumiselle alalla.
- Innostus hevosiin ja haave alan ammatista. Tahto tehdä tulevaisuudessa töitä hevosten kanssa
- Kiinnostus hevosalaan
- Opinnoista olisi hyötyä tulevaisuudessa eläinlääkärin ammattia ajatellen
- Kotitilan jatkamismahdollisuus
- Kutsumus alalle
- Ratsastuksenohjaaja suositteli paikkaa
- Kaksoistutkintomahdollisuus
- Kolmoistutkinto mahdollisuus
- Vastapaino lukiolle
- Ystävän tai entisten opiskelijoiden suosituksesta
- Kuudes aisti kehotti hakemaan
- Miettimisaikaa
- Mikään muu koulu/ala ei kiinnostanut

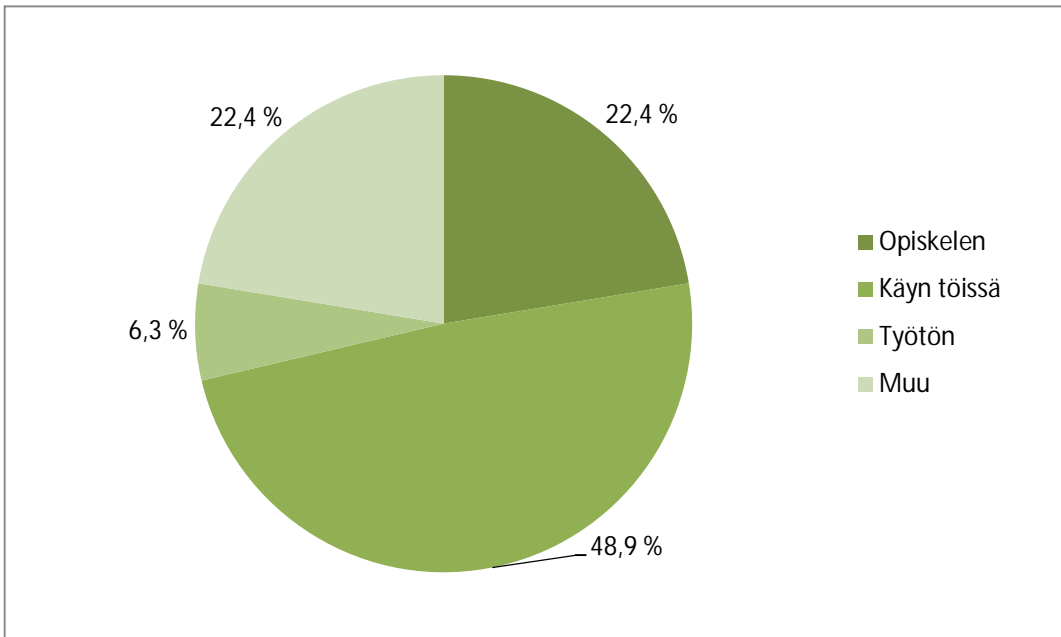

KUVIO 6. Miksi hakeuduit opiskelemaan Hingunniemeen? (n=175)

Kysymykseen "Oletko ratsastuksenohjaaja vai hevostenhoitaja" vastasi 173 henkilöä, 63 ratsastuksenohjaajaa ja 110 hevostenhoitajaa. Vastaajista 48,9 % oli vastaushetkellä töissä, 22,4 % opiskeli, 6,3 % oli työttömänä ja 22,4 % teki jotain muuta (kuvio 7). Ne, jotka tekivät jotain muuta, olivat/tekivät:

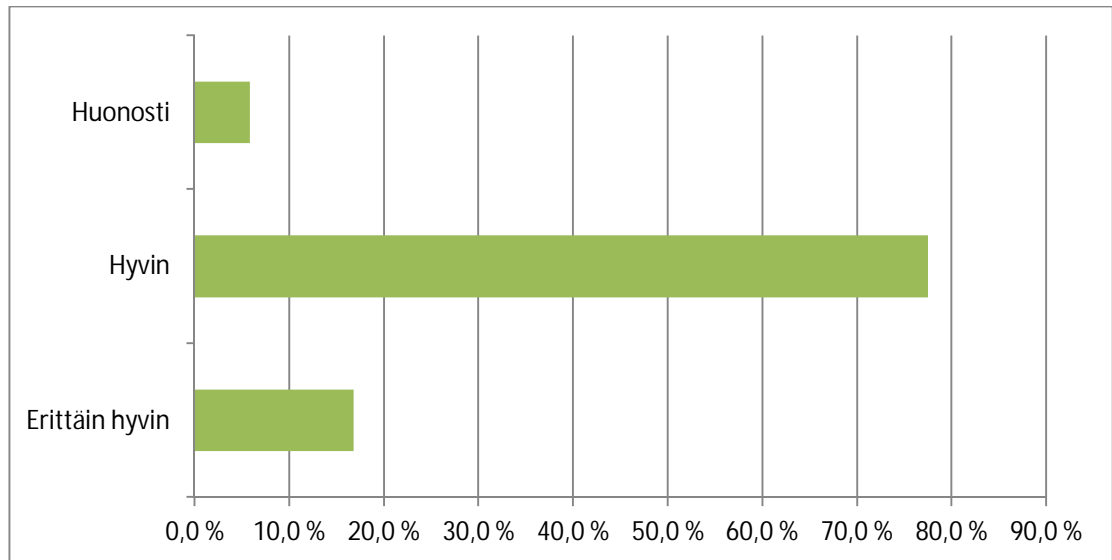
- Lomituksia, hevosten hierontaa, opiskelua agrologiksi
- Tarjoaa hevosalan palveluita toiminimellä

- Maanviljelijä
- Yrittäjänä
- Kotiäiti
- Äitiysvapaalla tai äitiyslomalla
- Töissä ja äitiysvapaalla
- Vanhempainvapaalla
- Osa-aika töissä
- Opiskelee ja on töissä
- Osatyöttömyyseläkkeellä
- Sairaslomalla vakavan sairauden vuoksi
- Ihmettelee maailmaa

KUVIO 7. Mitä teet tällä hetkellä päätoimisesti (n=174)

Vastaajista (n=173) 16,8 % oli sitä mieltä, että Hingunniemen tarjoamat opinnot vastasivat erittäin hyvin työelämän tarpeita (kuvio 8). Vastaajista 77,5 % oli sitä mieltä, että opinnot vastasivat hyvin työelämän tarpeita ja 5,8 % oli sitä mieltä, että opinnot vastasivat huonosti työelämän tarpeita.

KUVIO 8. Miten Hingunniemen opinnot vastasivat työelämän tarpeita? (n=173)

66,7 % vastaajista (n=174) työllistyi kolmen kuukauden sisällä valmistumisestaan ja 33,3 % vastaajista ei työllistynyt kolmen kuukauden sisällä. Vastaajat, jotka eivät työllistyneet kolmen kuukauden sisään, olivat seuraavanlaisissa tilanteissa:

- Agrologiksi lukeminen
- Kotitalilla työskenteleminen
- Ravivalmennuksen jatkolinja
- Mahis-tutkinnon jatkaminen
- Jatko lukio-opintoja
- Ammattikorkeakoulu
- Merkonomiopinnot
- Toisen ammatin hommaaminen, uudelleen kouluttautuminen
- Uudet opinnot
- Ajoneuvon asentajaksi opiskeleminen
- Puualanartesaani
- Lähihoitajaksi
- Aloitti lukiot heti kesätöiden jälkeen
- Etsi töitä
- Pätkätöitä
- Satunnaisesti muiden alojen töitä
- Lasten hoitoa
- Armeija
- Raskaana
- Äitiyslomalla
- Työmarkkinatuella muita töitä
- Työttömänä, työelämänvalmennukseen
- Työttömänä
- Talkootyöt

Työtehtäviä tai -paikkoja, joihin vastaajat työllistyivät heti opintojensa päätyttyä:

- Hevosalan työt
- Tallityöt
- Hevostenhoitaja
- Ravitalli
- Hevostarvikeliikkeen myyjä
- Ratsutalli

- Kavioiden hoito, kengitys
- Laukkahevoseset
- Oppilaitokseen ratsastuksenopettaja/tallimestari
- Eläinlääkärinvastaanotolla hoitaja
- Yrittäjä
- Karjanhoitaja
- Maatalouslomittaja
- Osa-aikaisia lomituksia ja siivousalan työt
- Ajoneuvon asentaja, koneistamolla yleistyömies, taksinkuljettaja, varaosamyyjä
- Alakoululla koulunkäyntiavustaja
- Opetus- ja koulutustyöt
- Myyjä
- Lastenhoitaja
- Keittiöhömmit
- Mansikan myynti (kesätyöt)
- Laitoshuoltaja
- Blokkari
- Myyntineuvottelija

17,2 % vastaajista (n=151) on edelleen samassa työpaikassa, johon he työllistyivät heti opintojen päätyttyä, kun taas 82,8 % vastaajista on vaihtanut työpaikkaansa.

Vastaajista 30,2 % tiesi erittäin hyvin hevosalan jatkokouluttautumismahdollisuuksista, 57,0 % tiesi hyvin, 11,0 % tiesi huonosti ja 1,7 % tiesi erittäin huonosti (n=172). Vastaajista (n=167) 21,6 % lähti jatkokouluttautumaan hevososalalle ja 78,4 % sen sijaan jätti hevosalan opinnot. Jatkokouluttautumaan lähdettiin seuraaviin kouluihin tai aloille:

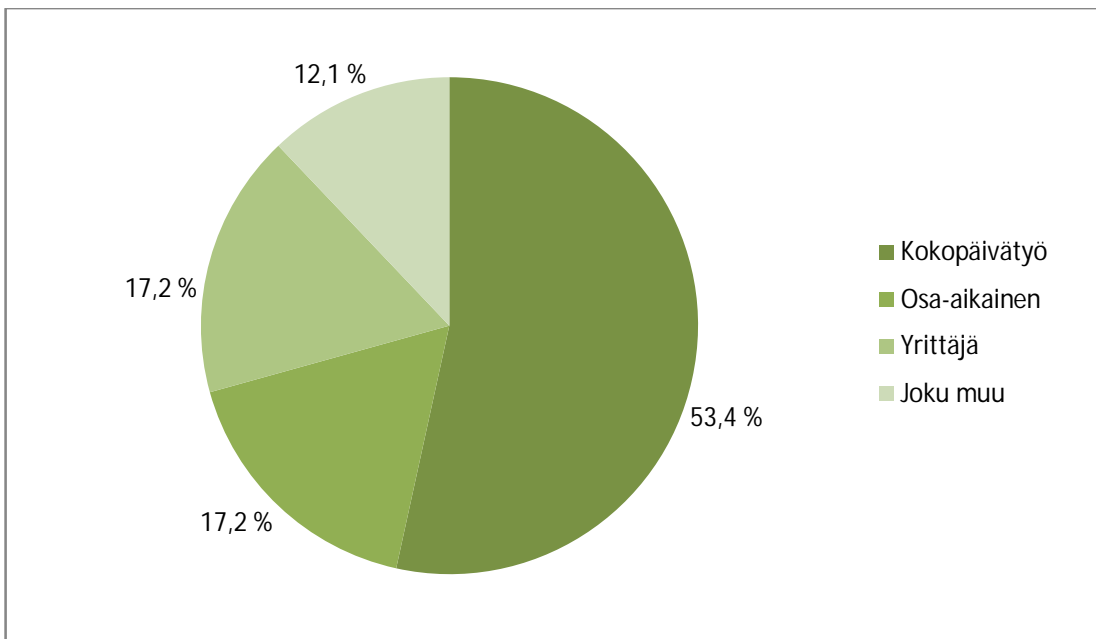
- Agrologi
- CR-riding
- Hevoshieroja
- Kengityskurssi
- Hevosharrasteohjaaja
- Ratsastuksenopettaja
- Kaustisen ravikoulu, täydennyskoulutus
- Ravivalmennuksen C-taso, B-koulu ja A-seminaari
- Hevospainotteinen luonto-ohjaajalinja
- Vammaisratsastusohjaaja
- Ammattivalmentajan tutkinto
- Maatalousyrittäjä
- Yliopisto, kotieläintiede
- Eläinlääketieteellinen tiedekunta
- Liiketalous
- Bioteknologia/biolääketiede
- Hammaslääkäri
- Tradenomi
- Logistiikka, linja-auton kuljettaja
- Yhteisöpedagogi

Kyselyn tekohetkellä vastaajista 35,5 % työskenteli hevosalalla ja 64,5 % ei työskennellyt hevosalalla (n=169). Vastaajat, jotka eivät työskennelleet hevosalalla, työskentelivät seuraavissa työtehtävissä tai seuraavilla aloilla:

- Karjanhoitaja
- Maatalousyrittäjä
- Maatalouslomittaja
- Meijeriala
- Ympäristöala
- Elintarvikeala
- Lukio
- Ajanvaraaja
- Asiakaspalvelija
- Auto- ja kuljetusalan toimihenkilö
- Autonvuokraus firma
- Fysioterapeutti
- Hammaslääkäri
- Hoitoala
- Kaupanala
- Kone- ja tuotanto
- Ravintola-ala
- Lastenhoito
- Lehdenjako
- Myyjä
- Pintakäsittely
- Sesonkityöntekijä, hiihtokeskus, golf kenttä, ravintolasiivous
- Sosiaali- ja terveysala
- Sähköala
- Taksikuski
- Tietotekniikka, tekstinkäsittely
- Taloushallinto
- Teollisuus
- Toimintaterapeutti
- Valtion virkamies
- Viestintäala
- Äitiysvapaa/vanhempainvapaa
- Kotiäiti
- Työtön

Hevosalalla olevista vastaajista 53,4 % oli kyselyn tekohetkellä kokopäivätyössä, 17,2 % osa-aikaisena, 17,2 % toimii yrittäjänä ja 12,1 % toimi jotenkin muuten (kuviot 9; n=58). Muuten toimijat työskentelivät tai olivat:

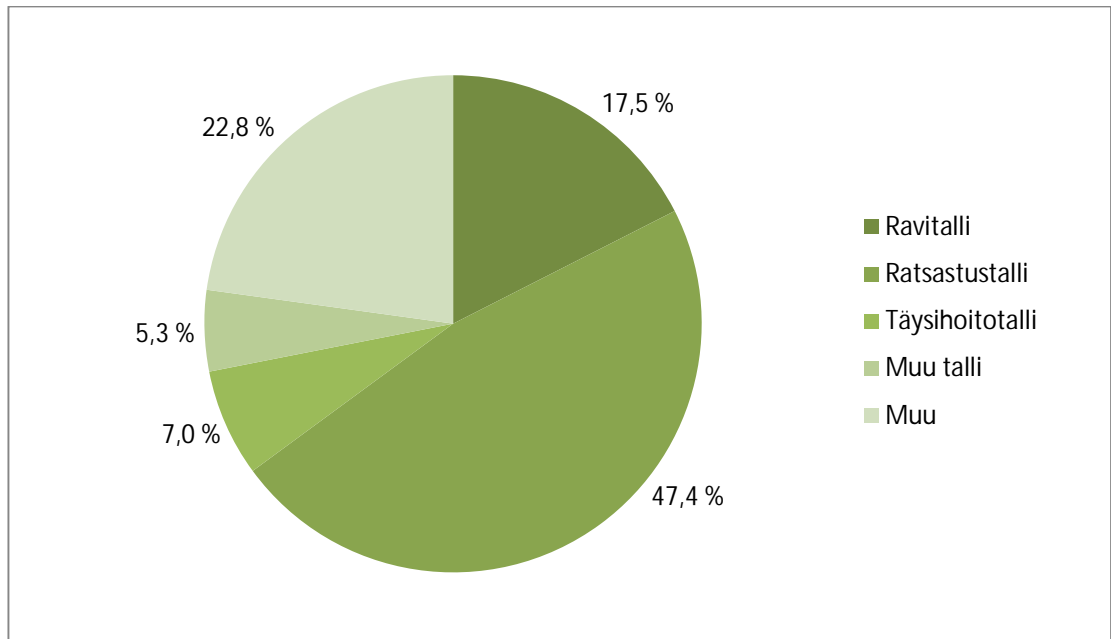
- Tuuraajana talleilla
- Sekä osa-aikaisena että yrittäjänä
- Määräaikaisena
- Freelancerina sekä opetus- ja ratsastustehtävissä epäsäännöllisesti
- Äitiyslomalla

KUVIO 9. Nykyinen työtilanne hevosalalla (n=58)

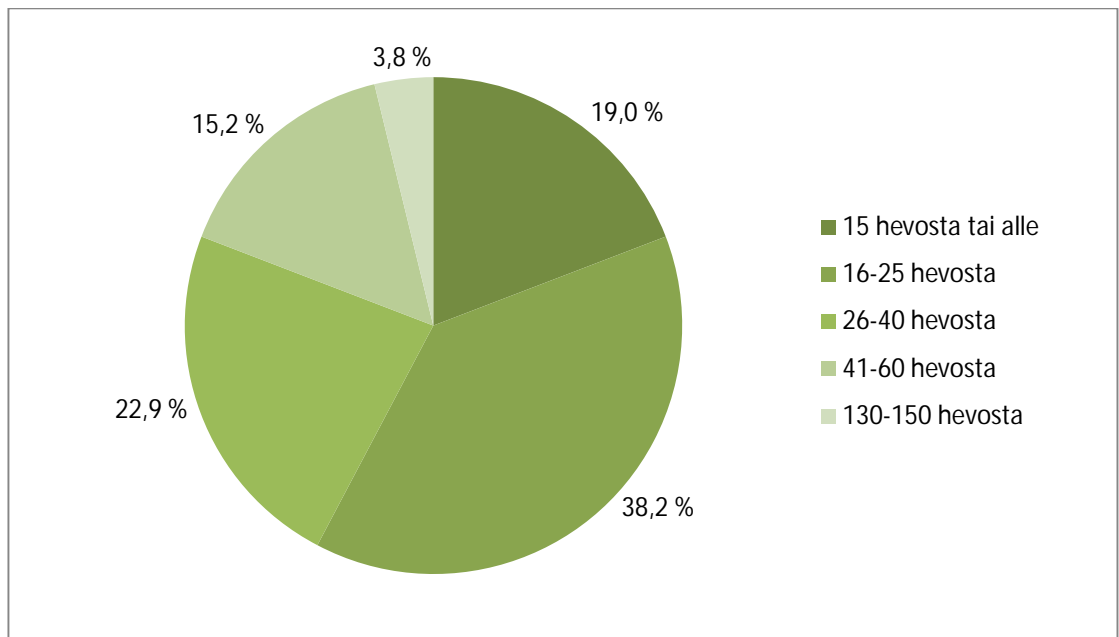
Vastaajista 47,4 % työskenteli kyselyn tekohetkellä ratsastustallilla. Ravitallilla työskenteli 17,5 % vastaajista, täysihoitotallilla 7,0 %, muilla talleilla 5,3 % ja muualla työskenteli 22,8 % (n=57; kuvio 10). Muualla työskentelevä työskentelivät seuraavissa paikoissa tai työtehtävissä:

- Hevoslommittajana ja -hierojana
- Hevoslomitussyrityksessä
- Hevosoppilaitoksessa
- Itsenäisenä yrittäjänä eri talleilla
- Kiertävänä valmentajana/ratsuttajana
- Oppilaitoksessa ja omassa yrityksessä
- Sekä ravi- että ratsutallilla
- Raviradalla
- Vaihtelevasti kaikilla talleilla ja yksityisillä
- Kotona

KUVIO 10. Työpaikkojen jakaantuminen hevosalalla (n=57)

Hevosten lukumäärä talleilla, joissa vastaajat työskentelevät, vaihteli suuresti (kuvio 11). Oli pienempiä neljän hevosen talleja, kun taas suurimmassa tallissa oli 150 hevosta. Prosentuaalisesti talleja, joissa hevosia oli 15 tai alle, oli 19 % kaikista talleista (n=52). Eniten oli talleja, joissa hevosia oli 16–25 (38,2 %; n=52). 26–40 hevosen talleja oli toiseksi eniten, 22,9 % kaikista talleista. 41–60 hevosen talleja oli 15,2 % ja talleja, joissa oli 130–150 hevosta, oli 3,8 % (n=52).

KUVIO 11. Hevosten lukumäärä talleilla, joissa vastaajat työskentelevät (n=52)

Hevosmäärä talleilla, joissa vastaajat työskentelivät, oli keskimäärin 30,4 hevosta (n=52; taulukko 1). Suurin keskimääräinen hevospäärä oli ulkomailla (57,1; n=7) ja Suomessa keskimäärin eniten hevosia oli Päijät-Hämeen alueella (47,0; n=1). Keskimäärin vähiten hevosia oli Varsinais-Suomessa (15,0; n=1).

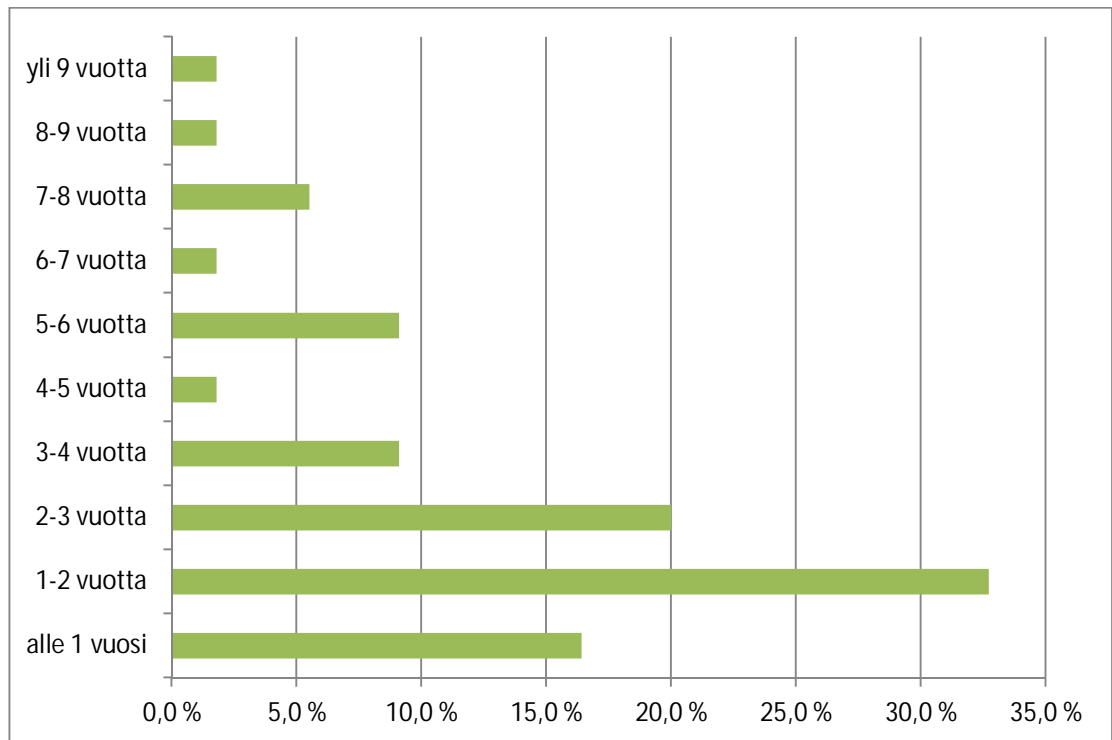
TAULUKKO 1. Hevosmäärän jakautuminen maakunnittain

Maakunta	Hevostenlukumäärä (ka)	Vastaajien määrä
Etelä-Pohjanmaa	16,3	4
Etelä-Savo	18,0	1
Kanta-Häme	32,0	2
Keski-Pohjanmaa	23,0	1
Keski-Suomi	25,0	2
Kymenlaakso	31,7	3
Lappi	33,0	2
Pirkanmaa	45,7	3
Pohjois-Karjala	19,0	3
Pohjois-Pohjanmaa	21,7	7
Pohjois-Savo	21,1	10
Päijät-Häme	47,0	1
Uusimaa	35,6	5
Varsinais-Suomi	15,0	1
Ulkomaat	57,1	7
Yhteensä	30,4	52

Talleilla työntekijöiden määrä vastaajien lisäksi vaihteli suuresti. Määrä vaihteli nollassa 35:teen työntekijään. Eniten oli talleja, joissa oli vastaajan lisäksi yksi työntekijä. Näitä talleja oli 32,0 % (n=50). Toiseksi eniten oli talleja, joissa oli kaksi työntekijää vastaajan lisäksi (18,0 %) ja kolmanneksi eniten oli talleja, joissa oli neljä työntekijää vastaajan lisäksi (10,0 %; n=50).

Kysyttäessä kauanko vastaaja oli ollut nykyisessä työssään tai toiminut yrittäjänä vaihteluväli oli alle vuodesta yli yhdeksään vuoteen (kuvio 12). Vastaajista 16,4 % oli työskennellyt nykyisessä työssään tai toiminut yrittäjänä alle vuoden (n=55). Vastaajista 32,7 % oli työskennellyt tai toiminut yrittäjänä yhdestä vuodesta kahteen vuoteen, 20 % vastaajista oli työskennellyt tai toiminut yrittäjänä kahdesta vuodesta kolmeen vuoteen ja 9,1 % vastaajista oli työskennellyt tai toiminut yrittäjänä kolmesta vuodesta neljään vuoteen (n=55). Vastaajista 1,8 % oli työskennellyt tai toiminut yrittäjänä neljäs-

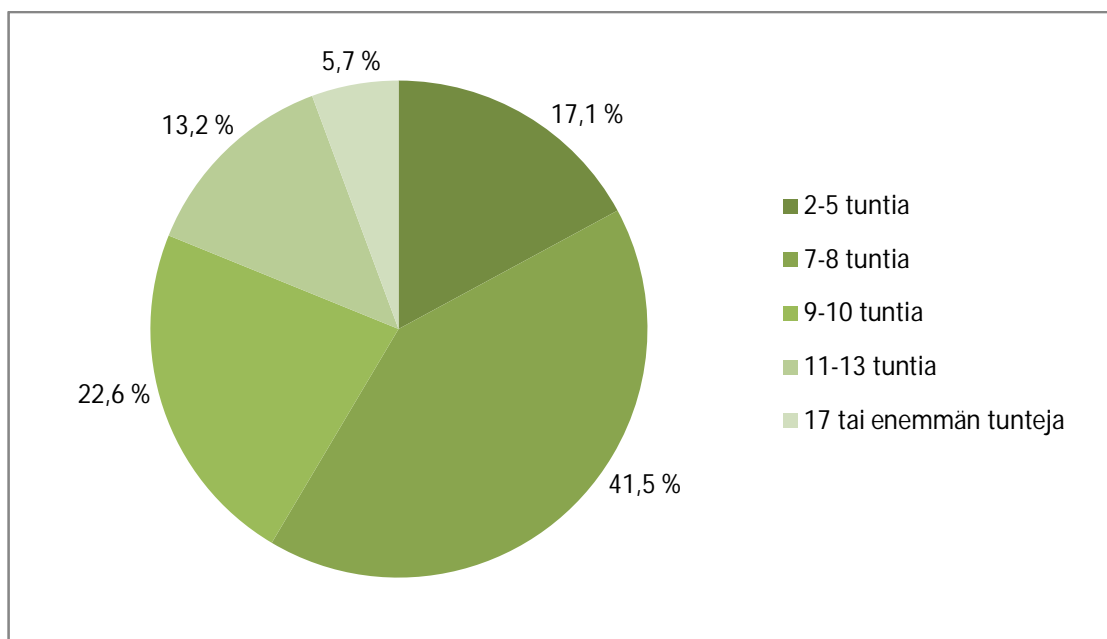
tä vuodesta viiteen vuotta, 9,1 % vastaajista oli työskennellyt tai toiminut yrittäjänä viidestä vuodesta kuuteen vuotta ja 1,8 % vastaajista olin työskennellyt tai toiminut yrittäjänä kuudesta vuodesta seitsemään vuotta (n=55). Vastaajista 5,5 % oli työskennellyt tai toiminut yrittäjänä seitsemästä vuodesta kahdeksaan vuotta, 1,8 % vastaajista oli työskennellyt tai toiminut yrittäjänä kahdeksasta vuodesta yhdeksään vuotta ja 1,8 % vastaajista oli työskennellyt tai toiminut yrittäjänä yli yhdeksän vuotta (n=55).

KUVIO 12. Työskentelyaika tai yrittäjänä toimimisaika nykyisessä työssä (n=55)

Vastaajien nykyisten töiden työnkuvat olivat erittäin monipuoliset ja hyvin erilaisia. Työtehtäviä oli muun muassa oman yrityksen johtaminen, paperityöt, normaalit tallityöt, hevosten liikutukset ja hoidot. Hevosalalla työnkuvina oli fysioterapiaratsujen valmentaminen ja fysioterapiaratsastuksen avustaminen, talliympäristön siistiminen ja muutenkin ympäristöstä huolehtiminen, hevostenlomittajalle kuuluvat työt ja hevostenhieromiseen liittyvät työt, hevosten ruokinta, hoito ja kilpailuissa avustaminen, ratsastustuntienpito ja hevosten läpiratsastaminen aika-ajoin, eläinlääkärin avustaminen, hevosten kouluttaminen ja eteenpäin myyminen, ruokinnan suunnittelu ja toteuttaminen, kengittäminen, omien oppilaiden opettaminen vuokramaneesissa, valmennusten pito, toiminimellä toimiminen ja ratsastuskoulun maatilantyöt, ravihevosten hoito ja valmennus. Muita työnkuvia oli erilaisten sähkökeskusten teko, asiakaspalvelu ja markkinointi.

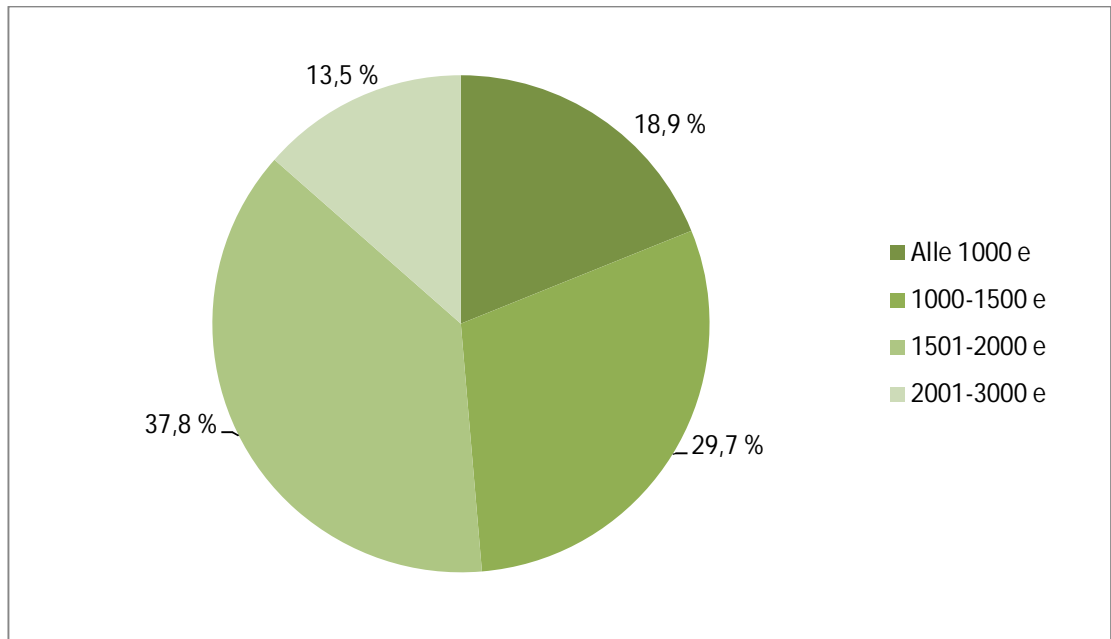
Keskimääräinen päivittäinen työaika vaihteli vastaajien kesken kahdesta tunnista 24 tuntiin (kuvio 13; n=53). Suurin prosentuaalinen osuus saatiin 7-8 tuntia tekeville vastaajille. Toiseksi suurin työtuntimäärä oli 9-10 tuntia tekeville vastaajille.

KUVIO 13. Keskimääräinen päivittäinen työaika hevosalalla (n=53)

Lomapäivien määrä vaihteli myös suuresti. Vastaajien kesken (n=30) lomapäivät jakaantuivat kahdesta lomapäivästä 78 lomapäivään. Osalla oli myös vastaus vaihtoehtona, että he pitävät niin monta lomapäivää kuin haluavat. Suurin prosentti luku oli 30 lomapäivän kohdalla (13,3 %), toiseksi eniten oli 25 ja 14 lomapäivän kohdalla (10,0 %).

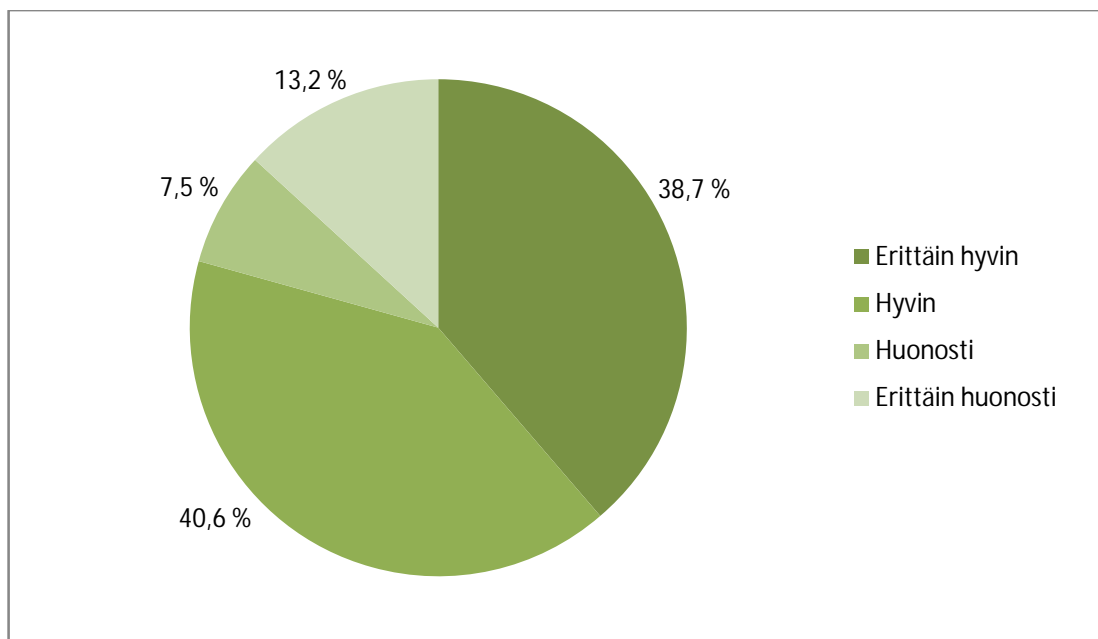
Vastaajien bruttopalkka jakaantui 450 euron ja 3 000 euron välille (kuvio 14; n=37). Keskimääräinen palkka oli 1 508,94 euroa kuukaudessa. Palkka oli noussut 58,2 %:lla vastaajista heidän työskennellessään nykyisessä työssään ja lopuilla 41,8 %:lla vastaajista palkka ei ollut noussut (n=55). Ylityökorvauksia maksettiin aina 23,6 %:lle vastaajista, 20,0 %:lle vastaajista ylityökorvauksia maksettiin joskus ja 56,4 %:lle vastaajista ylityökorvauksia ei maksettu koskaan (n=55).

KUVIO 14. Hevosalan bruttopalkkajakauma vastaajien kesken (n=37)

Luontaisetut kysymyksessä vastaajat saivat valita useamman vastausvaihtoehdon. Vastaajat arvioivat luontaisetujensa rahallisen arvon kuukautta kohden olevan noin 9 -1 700 euroa. Vastaajista 8,6 % sai työpaikaltaan asunnon luontaisetuna, 8,6 % vastaajista sai hevosen tallipaikan, 4,0 % vastaajalla oli työsuhdeauto, 10,9 % sai käyttää tallin hevosta ilmaiseksi esimerkiksi valmennuksissa ja 10,9 % oli jotain muita luontaisetuja (n=175). Muita luontaisetuja olivat muuan muassa halvemmat hevosten karsinapaikat, hevosauton lainaaminen kisoihin ja valmennuksiin, ilmainen ruokailu, ilmaiset valmennukset, kaikki tallin palvelut ja täysihoito, kilpailumatkat, vaatetus, tilojen käyttö esimerkiksi valmennuksiin, lupa "hoitaa" omaa hevosta työaikana sekä seminaarit.

Vastaajista 75,0 % vastasi, että heidän työpaikallansa noudatetaan virka- tai työehtosopimusta ja 25,0 % vastasi, ettei heidän työpaikalla noudatettu minkäänlaista virkai- tai työehtosopimusta (n=48). Työterveyshuolto on järjestetty 63,4 %:lle vastaajista ja 36,6 %:lle ei ollut järjestetty työterveyshuoltoa (n=47). Työterveyshuolto on järjestetty vastaajista 38,7 %:n mielestä erittäin hyvin, hyvin 40,6 %:n mielestä, huonosti 7,5 %:n mielestä ja erittäin huonosti 13,2 %:n mielestä (kuvio 15; n=106).

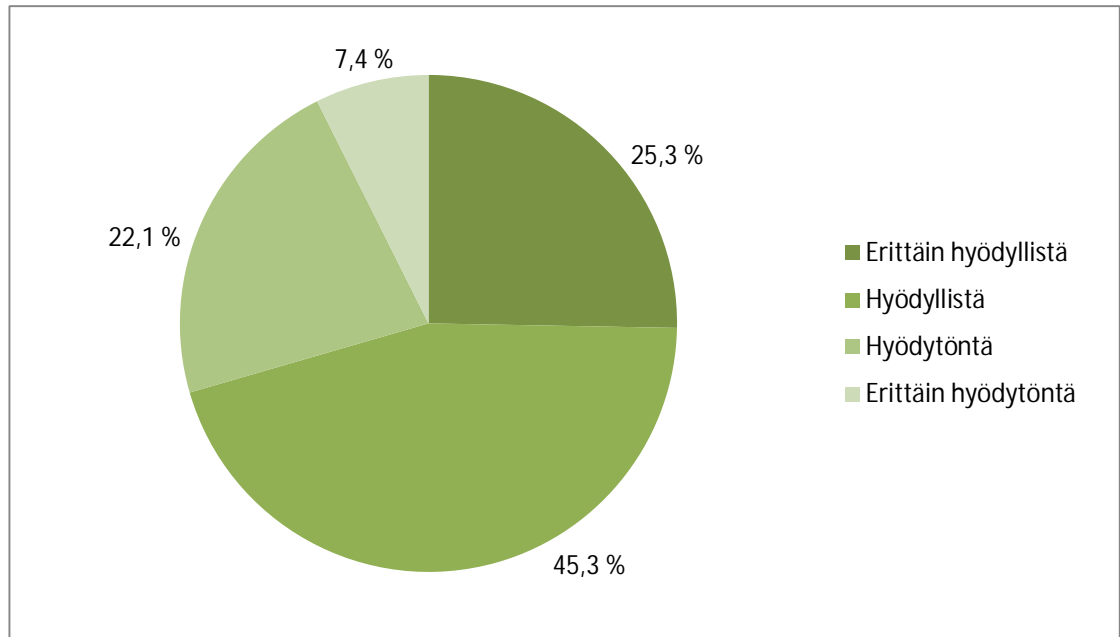
KUVIO 15. Miten työterveyshuolto on järjestetty työpaikallasi? (n=106)

Vastaajista lähes puolet (42 %) kuului johonkin ammattiliittoon (n=157). Ammattiliittoja, joihin vastaajat kuuluivat, oli seuraavanlaisia:

- Akava ry
- Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto AKT ry
- Insinööriopiskelijaliitto IOL ry
- Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL ry
- Julkis- ja yksityisalojen toimihenkilöliitto Jyty ry
- Klinikkaeläinhoitajat ry
- Luonnontieteiden Akateemisten Liitto LAL ry
- Metallityöväen Liitto ry/Metalliliitto
- Opetusalan Ammattijärjestö OAJ ry
- Palkansaajajärjestö Pardia
- Palvelualojen ammattiliitto PAM ry
- Posti- ja Logistiikka-alan Unioni PAU ry
- Puu- ja erityisalojen liitto/Puuliitto
- Sosiaali- ja terveysalan ammattijärjestö Tehy
- Sosiaalialan korkeakoulutettujen ammattijärjestö Talentia ry
- Suomen Elintarviketyöläisten Liitto SEL ry
- Suomen lähi- ja perushoitajaliitto SuPer ry
- Suomen Merkonomiyhdistysten Liitto SMYL ry
- Suomen Poliisijärjestöjen Liitto ry
- Suomen Toimintaterapeuttiliitto ry
- Suomen Yrittäjät
- TEAM Teollisuusalojen ammattiliitto ry
- Yleinen työttömyyskassa YTK
- Ympäristöasiantuntijoiden keskusliitto YKL ry

Hieman yli puolet vastaajista (53,9 %) koki ammattiliiton jäsenyyden hyödylliseksi ja 46,1 % vastaajista ei kokenut ammattiliiton jäsenyyttä hyödylliseksi (n=153). Vastaajista 25,3 % koki ammattiliiton jäsenyyden erittäin hyödylliseksi, 45,3 % koki jäsenyyden hyödylliseksi, 22,1 % koki ammattiliiton jäsenyyden hyödyttömäksi ja 7,4 % erit-

täin hyödyttömäksi (kuvio 16; n=95). Suurin osa vastaajista (86,9 %) oli sitä mieltä, että hevosala tarvitsisi täysin oman ammattiliiton (n=153).

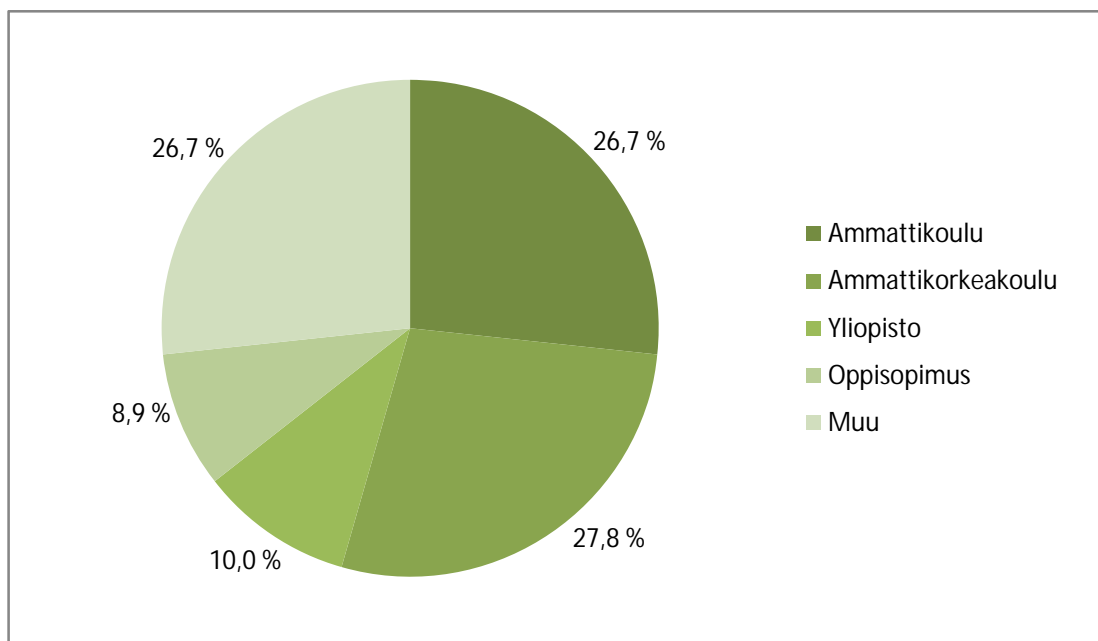
KUVIO 16. Miten hyödyllistä ammattiliiton jäsenyys on ollut? (n=95)

Vastaajista yli puolet on vaihtanut alaa hevosalta johonkin muulle alalle (n=164). Alan vaihtoon liittyvät syyt olivat vastaajien välillä samantyyppisiä. Suurimpia syitä olivat hevosalan huono palkkataso, pitkät työpäivät, alan ja työntekijöiden huono arvostus, vähäiset lomat, loukkaantumiset, sairastumiset, vähäinen työtarjonta alalla, fyysinen ja psyykinen rasittavuus sekä siirtyminen maatalouden puolelle paremman palkan takia. Osa vastaajista lähti kouluttautumaan toiselle alalle tai jatkoi maatalousalan opintojaan. Hevoset ovat kuitenkin säilyneet valtaosalla vastaajista (93 %) edelleen harrastuksena (n=142).

Kysymyksessä "mitkä tekijät olisivat saaneet sinut jäämään hevosalalle" saimme paljon samankaltaisia ja ennalta arvattavia vastauksia. Hevosalalle olisi jääty, jos siellä olisi ollut parempi palkkaus, inhimillisemmät työajat, enemmän tarjolla olevia työpaikkoja, paremmat työolosuhteet, paremmat työehtosopimukset, asianmukaiset lisät ja ylityökorvaukset, työehtosopimusta noudattava työsopimus, kokopäiväinen työpaikka sekä lämpimät maneesit työpaikalla. Lisäksi hevosalalle jäämistä estivät lapset, työn räsytystä kestävä keho ja jokapäiväiset ylityöt. Eräs vastaajista olisi toivonut talliin, jossa oli paljon hevosia, enemmän työvoimaa. Toinen vastaaja oli taas sitä mieltä, että ala ei ole tarpeeksi ammattimainen. Jotain vastaajaa oli jäänyt vaivaamaan huonot kokemukset työharjoitteluista ja kesätöistä, ja toinen oli sitä mieltä, ettei kouluttuneita ammattilaisia arvosteta.

Vastaajista 42,3 % aikoo jatkokouluttautua hevosalalla (n=168). Reilu neljännes vastaajista (26,7 %) aikoi jatkokouluttautua joko ammattikoulussa, ammattikorkeakoulussa (27,8 %) tai jossain muussa (26,7 %) (kuvio 17; n=90). Yliopistoihin vastaajista aikoi jatkaa 10,0 % ja oppisopimuskoulutuksen valitsisi 8,9 % vastaajista. Muita vastaajien kouluttautumismuotoja ja -paikkoja olisi:

- CR-riding
- Valjasseppä/kengitys
- ELK Weter, Oulu
- Hevosopisto
- Kurssit
- Koulutukset
- Ammattitutkinto
- Monimuotokoulutus
- Eläintenhoitaja, agrologi
- Ratsastuksen opettaja
- Sosiaalipedagogisen hevostoiminnan opinnot
- Varustemyyjä
- Valmentajakoulutus
- Yritys

KUVIO 17. Jatkokouluttautumismuoto hevosalalla (n=90)

Melkein puolet (42,8 %) vastaajista on harkinnut lähivuosina alan vaihtoa (n=152).

Syitä, miksi vastaajat haluaisivat vaihtaa alaa, ovat monipuoliset:

- Työllistyminen vaikeaa sellaiseen työhön, jolla elää ja jota jaksaa tehdä
- Allergian ja/tai astman vuoksi
- Hevostenhoitajan ammatti ei kannattavaa Suomessa neljän lapsen äidille
- Ei kokonaan alan vaihto, vaan laajentaa palveluita
- Fyysisesti helpompiin töihin

- Halu jatkokouluttautua
- Halu poliisiammattikorkeakouluun
- Ratsastusterapiaa
- Palkat huonoja
- Niskat/olkapäät eivät kestä
- Huono työllistymismahdollisuus
- Jatkuvat ylityöt
- Hevosala parempi harrastuksena kuin työnä
- Muiden alojen opiskelu kiinnostaa
- Huonot työajat

Ristiintaulukoinnin avulla selvitimme, kuinka opintojen suuntautuminen hevostenhoitajaksi tai ratsastuksenohjaajaksi vaikutti työllistymiseen kolmen kuukauden sisällä valmistumisesta. Ratsastuksenohjaajista 79 % työllistyi kolmen kuukauden kuluttua valmistumisestaan ja hevostenhoitajilla vastaava luku oli 60 %. Työllistymisprosentiksi saimme yhteensä hevostenhoitajille ja ratsastuksenohjaajille 66,9 %. Sillä, onko ratsastuksenohjaaja vai hevostenhoitaja, on merkitystä työllistykö viimeistään kolmen kuukauden kuluttua valmistumisestaan ($p=0,011$).

Ratsastuksenohjaajista 50,8 % työskenteli kyselyn tekohetkellä hevosalalla ja hevostenhoitajista 26,4 %. Kaikista vastaajista 35,3 % työskenteli kyselyn tekohetkellä hevosalalla. Sillä, onko ratsastuksenohjaaja vai hevostenhoitaja, on merkitystä siihen, työskenteleekö hän edelleen hevosalalla ($p=0,001$). Ratsastuksenohjaajista 37,9 % oli kyselyn tekohetkellä kokopäivätyössä, 24,1 % oli osa-aikaisena, 17,2 % työskenteli yrittäjänä ja 20,7 % teki jotain muuta. Hevostenhoitajista kokopäivätyössä oli 67,9 %, 10,7 % osa-aikaisena, yrittäjänä toimi 17,9 % ja 3,6 % teki jotain muuta. Sillä, onko ratsastuksenohjaaja vai hevostenhoitaja, ei ole merkitystä työskentelytapaan ($p=0,063$).

Vastaajista 86,9 % oli sitä mieltä, että hevosala tarvitsisi oman ammattiliiton. Näiden vastaajien keski-ikä oli 24,8 vuotta. Vastaajista 13,1 % oli sitä mieltä, ettei hevosala tarvitse omaa ammattiliittoaan, ja näiden vastaajien keski-ikä oli 27,3 vuotta. Vastaajien ikä vaikutti siihen, miten tärkeäksi he näkivät hevosalan oman ammattiliiton ($p=0,004$).

Vastaajista 21,6 % lähti jatkokouluttautumaan hevosalalle, näiden vastaajien keski-ikä oli 26,3 vuotta. 78,4 % ei lähtenyt jatkokouluttautumaan hevosalalle ja näiden keski-ikä oli 24,8 vuotta. Ikä ei vaikuttanut merkittävästi siihen, lähdettiinkö hevosalalle jatkokouluttautumaan ($p=0,072$).

Kyselyn tekohetkellä vastaajista 35,5 % työskenteli hevosalalla, heidän keski-ikä oli 24,5 vuotta. Vastaajista 64,5 % ei työskennellyt hevosalalla ja näiden vastaajien kes-

ki-ikä oli 25,4 vuotta. Sillä, minkä ikäinen vastaaja oli, ei ollut vaikutusta siihen, työskenteleekö hän hevosalalla edelleen ($p=0,064$).

Ristiintaulukointia varten jaoinme asuinpaikkakunnat maakunnittain ja ulkomaihin. Tämän avulla saimme selville työtilanteen kyselyn tekohetkellä maakunnittain (taulukko 2). Tuloksiin otimme ne maakunnat, joista oli enemmän vastaajia kuin muista. Nämä maakunnat olivat Pohjois-Savo (61 vastaajaa), Pohjois-Pohjanmaa (20 vastaajaa), Uusimaa (16 vastaajaa) ja Pohjois-Karjala (13 vastaajaa). Pohjois-Savossa työssäkäyviä vastaajia oli 31, opiskelijoita yhdeksän, työttömiä viisi ja muunlaisessa tilanteessa olevia oli 16. Pohjois-Pohjanmaalla opiskelijoita oli kolme, työssäkäyviä kahdeksan, työttömiä ei yhtään ja muunlaisessa tilanteessa olevia oli yhdeksän. Uudellamaalla opiskelijoita oli neljä, työssäkäyviä kahdeksan, työttömiä kaksi ja muunlaisessa tilanteessa olevia oli kaksi. Pohjois-Karjalassa opiskelijoita oli seitsemän, työssäkäyviä kolme, työttömiä kaksi ja jotain muuta tekeviä oli yksi. Ulkomailla oli yksi vastaajista opiskelemassa, viisi työssäkäyvää ja yksi joka teki jotain muuta. Sillä, missä maakunnassa vastaaja asui, ei ollut merkitystä siihen, mitä hän teki kyselyn tekohetkellä päätoimisesti ($p=0,050$).

TAULUKKO 2. Vastaajien työtilanne kyselyn tekohetkellä maakunnittain (n=110)

Maakunta	Töissä	Opiskelee	Työtön	Muu tilanne	Vastaajia
Pohjois-Savo	31	9	5	16	61
Pohjois-Pohjanmaa	8	3	0	9	20
Uusimaa	8	4	2	2	16
Pohjois-Karjala	3	7	2	1	13

Pohjois-Savossa seitsemän vastaajaa oli kokopäivätyössä, yksi osa-aikaisena, kolme toimi yrittäjänä ja kaksi teki jotain muuta. Pohjois-Pohjanmaalla yksi vastaaja oli kokopäivätyössä, kolme osa-aikaisena, kaksi yrittäjänä ja kaksi teki jotain muuta. Uudellamaalla kolme vastaajaa oli kokopäivätyössä, yksi osa-aikaisena, kaksi toimi yrittäjänä. Pohjois-Karjalassa yksi vastaaja toimi kokopäivätyössä, kaksi toimi osa-aikaisena, yrittäjänä ei toiminut kukaan vastaajista. Vastaajien asuinmaakunnalla ei ollut merkitystä siihen, miten he työskentelivät ($p=0,907$).

8.2 Päätelmät

Kyselyn tulosten pohjalta voimme päätellä, että Hingunniemessä suurin osa nuorisokoulutuksen opiskelijoista on naisia, sillä kysely lähetettiin 379 henkilölle ja näistä miehiä oli vain 11. Tämä tukee sitä, että Suomessa varsinkin ratsastusurheilu on naisvaltaista. Kyselyyn vastanneista noin kolmannes on jäänyt asumaan Pohjois-Savon alueelle Hingunniemestä valmistuttuaan.

Hevosalan harrastajamäärät ovat kasvaneet ja kuusi prosenttia ratsastusikäisistä naisista harrastaa ratsastusta. 10–18-vuotiaista tytöistä joka viides harrastaa ratsastusta. Tämän tiedon pohjalta ei tarvitse kovin paljoa miettiä, miksi Hingunniemeen hakeutuneet opiskelijat valitsivat suurimmaksi syykseen koulutukseen hakeutumiseensa sen, että koulutus tuki heidän hevosharrastustaan. Mutta toiseksi suurin syy koulutukseen hakeutumiseen oli opintojen sisältö, mistä Hingunniemi voi olla ylpeä.

Kyselyyn vastanneista hevostenhoitajia oli 110 ja ratsastuksenohjaajia 63. Vastaajista vain 6,3 % eli ainoastaan 11 henkilöä oli vastaushetkellä työttömänä, mikä voi kertoa siitä, että hevosalalla opiskelevat ja työskentelevät ovat aktiivisia. Lähes puolet kaikista vastaajista (48,9 %) kävi töissä. Hevosala työllisti yli puolet vastaajista kokopäiväisesti ja yrittäjinä toimi 12,1 %.

Hingunniemestä valmistuneet työllistyvät hyvin ja nopeasti, sillä noin kaksi kolmasosaa valmistuneista opiskelijoista työllistyi kolmen kuukauden kuluttua valmistumisestaan. Osa opiskelijoista, jotka eivät työllistyneet heti, lähtivät jatkokouluttautumaan. Suurimmalla osalla vastaajista työpaikka oli jo vaihtunut valmistumisen jälkeen ensimmäisestä työpaikasta johonkin muuhun. Hevosalalle jatkokouluttautumaan lähteneitä oli vastaajista 21,6 %. Hevosalalla aikoo kouluttautua myös sellaisia henkilöitä, jotka eivät kyselyhetkellä työskennelleet tai opiskelleet hevosalalla.

On arvioitu, että 8–10 hevosta työllistää yhden työntekijän. Laskimme työntekijöiden tarpeen kyselyyn vastanneiden tulosten perusteella: talleille, joissa on lukumäärältään 15 hevosta tai alle (19 % kaikista talleista), tarvitaan keskimäärin 1,5 työntekijää hoitamaan hevosia. Talleille, joissa on 16–25 hevosta (38,2 % kaikista talleista), tarvittaisiin 2–2,5 työntekijää, 27–40 hevosen talleille (22,9 % kaikista talleista) tarvittaisiin 2,5–4 työntekijää, 42–60 (15,2 % kaikista talleista) hevosen talleille tarvittaisiin 4–7,5 työntekijää ja 130–150 (3,8 % kaikista talleista) hevosen tallille tarvittaisiin 16–19 työntekijää.

Keskimäärin joka neljännellä yritystallilla on vuoden ympäri päätoimisesti palkattuja työntekijöitä yhdestä kahteen. Talleja, joissa oli vastaajan lisäksi yksi työntekijä, oli 32,0 % kaikista vastauksista ja talleja, joissa oli kaksi työntekijää vastaajan lisäksi, oli 18,0 % kaikista vastauksista.

Kyselyyn vastanneista suurin osa teki kahdeksan tai alle yhdeksän tunnin työpäiviä hevosalalla (41,5 %), mutta sitten oli myös heitä, jotka tekivät töitä vastaustensa mukaan koko ajan. Vuosiloma maaseutuelinkeinojen työehtosopimuksen mukaan on 24 arkipäivää eli neljä viikkoa (Maaseudun työnantajaliiton ja puu- ja erityisalojen liiton välinen maaseutuelinkeinojen työehtosopimus 1.2.2010–31.1.2013 2011, 17, 35). Vastaajilla lomapäiviä oli kahdesta 78 lomapäivään, jolloin voidaan päätellä, ettei kaikilla vastaajilla ole ollut käytössä maaseutuelinkeinojen työehtosopimus.

Maaseutuelinkeinojen työehtosopimuksen mukaan ylityöstä on annettava jotain korvausta (Maaseudun työnantajaliiton ja puu- ja erityisalojen liiton välinen maaseutuelinkeinojen työehtosopimus 1.2.2010–31.1.2013 2011, 1, 7). Kuitenkaan 56,4 % vastaajista ei saanut ikinä korvausta tehdystä ylityöstään, jolloin maaseutuelinkeinojen TES ei ole ollut näiden vastaajien käytössä. Kolme neljästä (77,5 %) vastaajasta kuitenkin kertoi, että heidän työpaikallansa noudatetaan jotain virka- tai työehtosopimusta.

Yli puolet vastaajista on vaihtanut hevosalalta jonnekin muulle alalle. Vastauksista kävi ilmi, että vastaajat pitivät suurimpana syynä alan vaihtoon sen että, hevosalalla on huono palkkataso, pitkät työpäivät ja raskas fyysinen työ. Vastaajien mielestä hevosala tarvitsisi täysin oman ammattiliiton.

9 POHDINTA

Opinnäytetyöllämme halusimme tutkia hevostenhoitajien ja ratsastuksenohjaajien työllistymistä ja jatkokouluttautumista Hingunniemestä valmistumisen jälkeen. Samalla saamme suuntaa antavia tietoja myös hevosalan nykytilasta Suomessa. Tulokset eivät ole varsinaisesti valtakunnallisesti päteviä, mutta jonkinäköistä osviittaa niistä voi saada muun muassa hevosalan palkkauksesta, työehtosopimuksista ja lomista, koska näistä on ollut yleisesti puhe jo pitkään.

Yhteenvetona voimme todeta, että Hingunniemestä valmistuneista suurin osa oli naisia. He hakeutuivat opiskelemaan alaa, koska se tuki heidän hevosharrastustaan. Valmistuneet työllistyivät hyvin opintojensa päätyttyä. Toisissa käyvistä vastaajista yli puolet on kokopäivätyössä ja yrittäjänä toimii 12,1 %.

Teoriaosuudesta käy ilmi, että ratsastusurheilu on hyvinkin naisvaltaista. Olisiko tämä syynä siihen, että miehiä ei hakeudu kovin paljon hevosalan koulutukseen? Miehet luultavasti hakeutuvat enemmän aikuiskoulutukseen, esimerkiksi kengitys- ja ravi- valmennuskoulutukseen.

Hevosala tarvitsisi mielestämme oman ammattiliiton ja tätä mieltä oli myös suurin osa kyselyyn vastanneista. Tällä hetkellä kukaan ei aja hevosalan työntekijöiden etuja. Hevosala on hyvin erilainen ala, lisäksi harmaatalous syö koulutettujen työntekijöiden työpaikkoja, ja näin ollen myös alentaa palkkatasoa. Oma ammattiliitto saisi varmasti tähän, ehkä vähän jopa villiinkin, alaan jonkinlaista järjestystä. Toisaalta monet hevosalalla työskentelevät saavat erilaisia luontaisetuja, joiden todellista arvoa ei välttämättä tajuta.

Kuitenkin hevosalalla voi menestyä hyvin, ja muutama menestystarina onkin koottu opinnäytetyömme liitteeseen. Menestyneet henkilöt ovat lähteneet aikoinaan Hingunniemestä maailmalle työskentelemään ja jatkokouluttautumaan. Uskomme, että menestystarinat valavat uskoa alalle haluaville tai siellä jo työskenteleville.

Opinnäytetyön tekeminen onnistui mielestämme hyvin, ja saimme paljon mielenkiintoista ja uutta tietoa kyselystä. Emme ole törmänneet aiempiin tämänkaltaisiin tutkimuksiin työtä tehdessämme. Hingunniemelle tämä on ensimmäinen tällainen tutkimus, joten uskomme, että tämä oli tarpeellinen työ oppilaitokselle.

Tulevaisuudessa olisi koko hevosalalle tärkeää, että tutkimus tehtäisiin kaikille ammatillista koulutusta tarjoaville hevosoppilaitoksille sekä mahdollisimman monelle hevosalalla työskentelevälle. Olisi myös mielenkiintoista tietää, millaista hevosalan koulutusta on ulkomailla. Lisäksi olisi tärkeää kartoittaa hevosalalla työskentelevien henkilöiden työoloja tarkemmin niin Suomessa kuin ulkomailla. Tästä taas voitaisiin tehdä jatkotutkimus, vaikuttavatko hevosalan ammattilaisten työolosuhteet työpaikalla hoidettavien hevosten terveyteen ja hyvinvointiin, ja jos vaikuttavat, niin miten (kuva 23).

KUVA 23. Tulevaisuudessa voitaisiin tehdä tarkempia tutkimuksia hevosalan työntekijöiden työolosuhteista, sekä siitä, vaikuttavatko ne hevosten terveyteen ja hyvinvointiin. Valokuva Elina Kyrönviita 2011

LÄHTEET

Ammattitutkinto [viitattu 7.9.2011]. Saatavissa:

<http://www.ammattitutkinto.org/>.

Ammattitutkintoon valmistava koulutus. 2011 [viitattu 3.10.2011]. Saatavissa:

http://www.hippos.fi/nuoriso/hevosalan_koulutus/ammattitutkintoon_valmistava_koulutus.

Heiskanen, M-L., Klemola, I., Kumpulainen, M. & Kauppinen, P. 2002. Hevostalous – merkitys ja tulevaisuus Suomessa. Hevostietokeskus & Ylä-Savon ammattiopisto.

Hevosalan hanketoiminnan kehittämisohjelma vuosille 2007–2013. 2007. Suomen Hippos ry [viitattu 8.12.2011]. Saatavissa:

http://www.hippolis.fi/UserFiles/hippolis/File/Hevosalanhaasteetpdf2007/hevosalan_hankeohjelma_net280907_2.pdf.

Hevosalan tutkinnoista. Hevostietokeskus [viitattu 7.9.2011]. Saatavissa:

<http://www.hevostietokeskus.fi/index.php?id=245>.

Hevostenhoitaja. Ylä-Savon ammattiopiston www-sivut [viitattu 6.9.2011]. Saatavissa:

<http://www.ysao.fi/Suomeksi/Opiskelu/Perustutkinnot/Hevostenhoitaja.iw3>.

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2007. Tutki ja kirjoita. Keuruu: Otavan Kirjapaino Oy.

Korkeakouluopinnot. 2009. Opetushallitus.

Koulutusopas 2012. 2011 [viitattu 8.12.2011]. Saatavissa:

<http://www02.oph.fi/koulutusoppaat/Koulutusopas.pdf>.

Koulutustarjonta Savonia-ammattikorkeakoulu 2011. Savonia ammattikorkeakoulu. [viitattu 26.9.2011]. Saatavissa: <http://portal.savonia.fi/testi/hakijalle/koulutustarjonta>.

Kuninkuusravit – ravikesän kohokohta 2011. Suomen Hippos ry. [viitattu 28.9.2011].

Saatavissa:

<http://hippos.fi/raviurheilu/ravitahdet/kuninkuusravit/>.

Luonnonvara- ja ympäristöala 2011. Opetushallitus. [viitattu 7.11.2011]. Saatavissa: http://www.oph.fi/download/130989_luonnonvara_ala.pdf.

Maaseudun työnantajaliiton ja puu- ja erityisalojen liiton välinen maaseutuelinkeinojen työehtosopimus 1.2.2010-31.1.2013. 2011. [viitattu 7.11.2011]. Saatavissa: <http://www.finlex.fi/data/tes/stes2622-MU45maaseu1002.pdf>.

Maatalousalan perustutkinto. 2001. Opetushallitus.

Näyttötutkinnon perusteet: Ratsastuksenopettajan erikoisammattitutkinto 2005. 2005. Opetushallitus. [viitattu 25.5.2011]. Saatavissa: http://www.oph.fi/download/111087_ratsastuksenopettaja_erikoisammattitutkinto.pdf.

Näyttötutkinnon perusteet: Tallimestarin erikoisammattitutkinto 2005. 2005. Opetushallitus. [viitattu 25.5.2011]. Saatavissa: http://www.oph.fi/download/111116_tallimestari_erikoisammattitutkinto.pdf.

Pussinen, S., Korhonen, J., Pölönen, I. & Varkia, R. 2007. Kasvava hevosala - hevosalan kehitysnäkymiä Suomessa. Helsinki: Edita Prima Oy.

Pussinen, S. & Thuneberg, T. 2010. Katsaus hevosalan yritystoimintaan – raportti hevosyrittäjyys 2009 -kyselystä. Tampere: Domus Print.

Ratsastuksenohjaaja. YSAO. [viitattu 6.9.2011]. Saatavissa: <http://www.ysao.fi/Suomeksi/Opiskelu/Perustutkinnot/Ratsastuksenohjaaja.iw3>.

Seuratoiminta 2011. Suomen ratsastajainliitto. [viitattu 28.9.2011]. Saatavissa: <http://www.ratsastus.fi/seuratoiminta>.

Suomalaisen hevosalan katsaus 2010. Hippolis. [viitattu 14.9.2011]. Saatavissa: http://hippolis.fi/UserFiles/hippolis/File/Hevosalankatsaus_uusin.pdf.

Suomi ratsailla: Tietoa ja tilastoja 2011. Suomen ratsastajainliitto. [viitattu 28.9.2011]. Saatavissa: http://www.ratsastus.fi/ratsastustietoa/tilastotietoa_ratsastuksesta.

Tietoa ammattitutkinnosta. [viitattu 7.9.2011]. Saatavissa: http://www.ammattitutkinto.org/Tietoa_ammattitutkinnosta_d3257.html.

Ylempi ammattikorkeakoulututkinto opetushallitus 2010. Opintoluotsi. [viitattu 26.9.2011]. Saatavissa: http://www.opintoluotsi.fi/fi-FI/Opiskelu/Ammattikorkeakouluopinnot/Ylempi_ammattikorkeakoulututkinto/.

Yliopisto 2011. Opetushallitus. [viitattu 7.11.2011]. Saatavissa: http://www.koulutusnetti.fi/?path=yliopistot_2.

Ylä-Savon ammattiopisto, Hingunniemen opetusmaatila. [viitattu 7.9.2011]. Saatavissa: http://www.virtuaali.info/opetusmaatilat/index.php?tila_id=12&sivu_id=14.

Hingunniemen opiskelijoiden työllistyminen ja jatkokouluttautuminen opintojen päätyttyä 2001-2011

Hei Sinä entinen opiskelijamme! Pyydämme sinua vastaamaan kyselyymme, jolla kartoitamme, mitä Ylä-Savon ammattiopiston Hingunniemen hevostalouden yksiköstä valmistuneille hevostenhoitajille ja ratsastuksenohjaajille kuuluu. Kyselyn toteuttavat Savonia ammattikorkeakoulun agrobiologiopiskelijat Annu Puurunen ja Elina Kyrönviita.

Lämpimin terveisin: Arja Aalto, koulutuspäällikkö, hevostalous

Perustiedot

1) Sukupuoli

- Nainen
 Mies

2) Syntymävuosi

3) Nykyinen asuinpaikkakunta

4) Valmistumisvuosi Hingunniemestä

- 2001
 2002
 2003
 2004
 2005
 2006
 2007
 2008
 2009
 2010
 2011

5) Miksi hakeuduit Hingunniemeen opiskelemaan (voit valita useamman vastausvaihtoehdon)

- Työskentelin/olin työskennellyt alalla
 Koulun maantieteellisen sijainnin takia
 Koulun hyvien puitteiden takia
 Opintojen sisällön takia
 Opinnot tukivat hevosharrastustani
 Muu, mikä

6) Oletko ratsastuksenohjaaja vai hevostenhoitaja

- Ratsastuksenohjaaja
 Hevostenhoitaja

7) Mitä teet tällä hetkellä päätoimisesti

- Opiskelen
 Käyn töissä
 Työtön
 Muu, mikä

8) Miten Hingunniemen opinnot mielestäsi vastasivat työelämän tarpeita

- Erittäin hyvin
 Hyvin
 Huonosti
 Erittäin huonosti

Työllistyminen/jatkokouluttautuminen heti opintojen päätyttyä

9) Työllistytkö heti opintojesi päätyttyä (noin 3 kk:n sisällä)

- Kyllä
 Ei

10) Jos et työllistynyt heti opintojen päätyttyä, mitä teit

11) Minkälaisiin työtehtäviin työllistyt

12) Oletko edelleen samassa työpaikassa

- Kyllä
 Ei

13) Lähditkö jatkokouluttautumaan hevosalalle

- Kyllä
 Ei

14) Jos lähdit jatkokouluttautumaan, niin mihin

15) Tiesitkö mitä jatkokouluttautumismahdollisuuksia hevosalalla on

- Erittäin hyvin
 Hyvin
 Huonosti
 Erittäin huonosti

Nykytilanne

16) Työskenteletkö tällä hetkellä hevosalalla

- Kyllä
 Ei, millä allalla

Jos et työskentele hevosalalla siirry kysymykseen 31, kiitos

17) Oletko

- Kokopäivätyössä
 Osa-aikaisena
 Yrittäjä
 Muu, mikä

18) Työskenteletkö

- Ravitallilla
 Ratsastustallilla
 Täysihoitotallilla
 Siittolassa ja/tai oriasemalla
 Muulla tallilla
 Kaupan alalla
 Muu, missä

19) Kuinka monta hevosta työpaikallasi on

20) Montako työntekijää työpaikallasi on sinun lisäksi

21) Kauanko olet ollut nykyisessä työssäsi/toiminut yrittäjänä

22) Millainen on työnkuvasi

23) Millainen on keskimääräinen päivittäinen työaikasi

24) Kuinka monta lomapäivää sinulla on vuodessa

25) Mikä on sinun bruttopalkkasi/kuukausi

26) Onko palkkasi noussut työskennellessäsi nykyisessä työssäsi

- Kyllä
 Ei

27) Maksetaanko työstäsi ylityökorvauksia

- Aina
 Joskus
 Ei koskaan

28) Onko sinulla jotain luontaisetuja (voit valita useamman vaihtoehdon)

- Asunto
 Hevoson tallipaikka
 Työsuhde auto
 Tallin hevosen ilmainen käyttö esim. valmennuksissa
 muu, mikä

29) Arvioi luontaisetujen rahallista arvoa/kk

30) Noudatetaanko virka- tai työehtosopimusta

- Kyllä
 Ei

31) Onko työpaikallasi järjestetty työterveyshuolto

- Kyllä
 Ei

32) Miten työterveyshuolto on järjestetty

- Erittäin hyvin
 Hyvin
 Huonosti
 Erittäin huonosti

33) Kuulutko johonkin ammattiliittoon

- Kyllä, mihin
 Ei

34) Oletko kokenut ammattiliiton jäsenyyden hyödylliseksi

- Kyllä
 Ei

35) Tarvisisiko hevosala mielestäsi täysin omaa ammattiliittoa

- Kyllä
 Ei

36) Miten hyödyllistä ammattiliiton jäsenyys on ollut

- Erittäin hyödyllistä
 Hyödyllistä
 Hyödytöntä
 Erittäin Hyödytöntä

37) Oletko vaihtanut alaa

- Kyllä
 Ei

38) Miksi ja minne

39) Ovatko hevoset säilyneet silti harrastuksena elämässäsi

- Kyllä
 Ei

40) Mitkä tekijät olisivat saaneet sinut jäämään hevosalalle

Tulevaisuus

41) Aiotko mahdollisesti jatkokouluttautua hevosalalla

- Kyllä
 Ei

42) Missä aiot jatkokouluttautua

- Ammattikoulu
 Ammattikorkeakoulu
 Yliopisto
 Oppisopimus
 Muu, mikä

43) Oletko harkinnut alan vaihtoa lähivuosina

- Kyllä
 Ei

44) Miksi

Kiitos vastauksistanne ja hyvää syksyn jatkoa! Osallistu keskusteluun vielä Facebookin yhteisössä "Hingunniemen opiskelijoiden työllistyminen ja jatkokouluttautuminen opintojen päätyttyä". Muistellaan menneitä ja kerrotaan nykyisistä tilanteista.

45) Vapaa palaute

Lähetä

Opinnäytetyöhömmä olisi tarkoituksena kerätä hieman tietoa muutamasta Hingunniemestä valmistuneesta opiskelijasta, jotka ovat päässeet pitkälle hevosalalla. Olet yksi valituista☺. Tätä materiaalia voidaan käyttää Hingunniemen markkinoinnissa. Jos on mahdollista, voit liittää vastaukseen kuvan itsestäsi työssäsi tai nykyisten opintojesi parissa. Vastausmuoto on vapaa, mutta toivoisimme vastauksia ainakin seuraaviin kysymyksiin:

1. Mikä on nykyinen asuinpaikkakuntasi ja -maasi
 - Jos asut ulkomailla, miten sinne päädyit?
2. Milloin valmistuit Hingunniemestä ja millä tutkinnolla?
3. Mikä on työ- ja opiskeluhistoriasi Hingunniemen jälkeen? Tuo esille myös muu kuin hevosalan työ- ja opiskelukokemus.
4. Missä työskentelet/opiskelet tällä hetkellä?
 - Tarkka kuvaus työpaikastasi ja työnkuvastasi /mitä opiskelet?
 - Miten päädyit ko. paikkaan?
 - Mitkä ovat tulevaisuuden suunnitelmasi?
5. Mikä oli tavoitteesi Hingunniemen opiskelujen jälkeen? Saavutitko sen ja miten?
6. Mitkä ovat parhaat muistosi Hingunniemestä?
 - Opiskelusta.
 - Vapaa-ajan mahdollisuuksista.
7. Millaisena oppimisympäristönä koit Hingunniemen koulutilan?
8. Millaista elämäsi on tänä päivänä?
 - a. Perhe, elinympäristö, tulot ja varallisuus (jos mahd.) jne.
9. Mikä on hevosalan kohokohtasi?
10. Miten houkuttelisit nuoria opiskelemaan hevosalaa?
11. Miten houkuttelisit nuoret opiskelemaan juuri Hingunniemeen?
12. Mitkä opinnot ovat mielestäsi erittäin tärkeitä työelämässä? Anna vinkkejä nykyisille hevosalan opiskelijoille.
13. Mitä terveisiä lähettäisit Hingunniemessä opiskeleville tai sinne opiskelemaan aikoville?

Palauta vastauksesi Arjalle kirjeitse tai alla olevaan sähköpostiosoitteeseen. Toivomme kuvan voi laittaa omana tiedostona. Toivomme vastaukset 15.10.2011 mennessä.

Lämpimin terveisin,

Annu Puurunen ja Elina Kyrönviita, Savonia-ammattikorkeakoulu, Iisalmi

sekä

Arja Aalto, hevostalouden koulutuspäällikkö

Ylä-Savon ammattiopisto

Hingunniementie 98, 74700 Kiuruvesi

puh. 0400 792 802

e-mail: arja.aalto@ysao.fi

MENESTYNEIDEN HINGUNNIEMELÄISTEN HAASTATTELUT

Aino Ilkka

KUVA 1. Aino Ilkka. Valokuva Saara Heikkinen 2011

Aino Ilkka (kuva 1) valmistui Hingunniemestä keväällä 2009 ravipuolen hevostenhoitajaksi. Hän oli Hingunniemen ohessa opiskellut myös Kiuruveden lukiossa. Opintojen loputtua hän lähti suoraan töihin Italiaan. Nykyään Ilkka asuu ja työskentelee Ruotsissa Sorundassa, joka kuuluu Nynäshamnin kuntaan.

Hingunniemestä valmistuttuaan Ilkka lähti Italiaan töihin puoleksi vuodeksi, jonka jälkeen hän muutti Tampereelle ja yritti saada lukio-opintonsa suoritettua loppuun. Tämän ohessa hän työskenteli Ocean Stone-nimisessä myyntifirmassa. Ilkalla oli tarkoituksena hakea keväällä Tampereen ammattikorkeakouluun. Maaliskuussa 2010 hän sai kuitenkin tarjouksen vapaasta työpaikasta Timo Nurmoksen valmennustallilta Ruotsista. Siinä vaiheessa lukio-opinnot maistuivat todella puulta, joten Ilkka päätti tarttua tilaisuuteen ja muutti jo samalla viikolla Ruotsiin. Tänä päivänä hän työskentelee edelleen samalla valmennustallilla.

Timo Nurmoksella on valmennuksessaan noin 150 ravihevosta Tukholman kupeessa Fitunassa. Toisella tallilla, noin 50 kilometrin päässä sijaitsevalla Taxingen tallilla, on noin 20 hevosta, pääasiassa toipilaita ja varsoja. Nurmos on yksi Ruotsin ja koko Pohjoismaiden menestyneimpiä ravivalmentajia, vuosittain hevoset tienaavat kilpailuista jopa yli 20 miljoonaa kruunua. Nurmoksella on meriittejä suurista ja kansainvälisistä kilpailuista, muun muassa tänä vuonna talliin on tullut Suomen ja Ruotsin derbyvoitto, Suomen mestaruus, useita V75-voittoja sekä muita isoja lähtöjä.

Työntekijöitä Nurmoksella on noin 25, lisäksi kengittäjät, eläinlääkärit, lihashuollosta huolehtivat henkilöt, hammaslääkäri ja niin edelleen. Pääasiassa henkilökunta koostuu hevosenhoitajista, joista jokaisella on 7-8 passihevosta. Jokaisella työntekijällä on oma talli tai osasto tallista sekä tarvittavat varusteet. Työnkuvaan kuuluu passihevosista huolehtiminen, sisältäen kaiken hevostenhoitoon liittyvät työt. Hevostenhoitajat huolehtivat kaikin mahdollisin tavoin hevosten hyvinvoinnista, lääkinnästä, ruokinnasta, kengitys- ja hampaidenraspaustarpeista, tallin puhtaanapidosta sekä kilpailumatkoilla hoitajan tehtävistä. Lisäksi hoitajat osallistuvat valmennukseen siltä osin, että Nurmos päättää miten ja milloin ajetaan.

Työntekijät koostuvat sekä naisista että miehistä, ikäjakauma on 19-vuotiaasta 30-vuotiaaseen. Joukossa on suomalaisia, ruotsalaisia, ranskalaisia ja yksi belgialainen. Porukka on hyvin kansainvälinen ja siksi työpaikalla puhutaan ruotsia, suomea, ranskaa ja englantia. Kulttuurierot ovat suuria, ja Ilkan mielestä on mielenkiintoista nähdä, miten eri tyylillä asiat voi tehdä.

Ilkalla on tällä hetkellä kahdeksan passihevosta, jotka ovat 2-5-vuotiaita ja joista kolme on tammoja, neljä oreja ja yksi on ruuna. Suurimpia meriittejä niiltä ovat kolme V75-voittoa, Nuorten sarjan voitto, kolmas sija S:t Legeristä viime vuodelta, kolmas sija Örebro Internationalista sekä Suomen Derbyn voitto tältä vuodelta. Lisäksi lukuisia muita "vaatimattomampia" voittoja.

Hingunniemen jälkeen Ilkalla oli tavoitteena päästä katsomaan maailmaa ja erilaisia paikkoja sekä hakea oppia. Hän saavutti tavoitteensa, ja sai nähdä

vähän muunkin maailman menoa. ”Nyt on helpompi asettua aloilleen, kun on saanut nähdä muutakin kuin Suomen”, Ilkka toteaa.

Hingunniemestä Ilkan parhaat muistot liittyvät opiskelukavereihin ja joihinkin opettajiin. ”Hingunniemessä oli toisinaan oikeasti hauskaa. Kaikenlaisia hassuja sattumuksia ja tapahtumia tulee ensimmäisenä mieleen, ja olen erittäin kiitollinen että sain tutustua niin mahtaviin ihmisiin”, Ilkka kertoo.

Oppimisympäristönä Ilkka piti Hingunniemeä viihtyisänä ja erittäin miellyttävänä paikkana. Opetus oli Ilkan mielestä monipuolista ja hänen mielestään oli hyvä, että oppia saatiin myös puu-, metsä- ja peltotöistä sekä verotuksesta ja yrittämisestä. Ilkka olisi kuitenkin toivonut ravipuolen opetukselta enemmän. Suurimman osan työelämässä tarvitsemistaan tärkeistä opeista hän on saanut työssäoppimisesta. Ilkka olisi toivonut enemmän käytännön opetusta ja soveltavaa opetusta.

Tällä hetkellä Ilkka kuvaa elämäänsä todella hektiseksi ja kiireiseksi. Päivät kuluvat suurimmaksi osaksi töissä ja raveissa, vapaa-aika on toisinaan todella vähissä. Ilkka asuu koiransa kanssa. Lähellä asuu Ilkan sukulaisia, ja työkavereista Ilkka on saanut hyviäkin ystäviä. ”Toisinaan käymme yhdessä porukalla syömässä tai juhlimassa, silloin kun vapaa-aikaa on, sitä osaa myös arvostaa”, Ilkka toteaa. Tuloihinsa Ilkka on tyytyväinen ja hän tulee niillä hyvin toimeen. Ilkka uskoo, ettei yhdessäkään ravialan yrityksessä Suomessa makseta niin hyvin palkkaa kuin hänen työpaikallaan. Hevosenhoitajilla on paljon vastuuta, mutta heitä myös arvostetaan paljon enemmän. Hevosten omistajatkin maksavat usein tippiä hoitajille, kun hevoset pärjäävät.

Ilkan on vaikea nimetä yhtä ainoaa kohokohtaa hevosuraltaan, mutta isoimmat voitot ovat aina hienoja ja jääneet mieleen. ”Todella hienoa on myös olla kokemassa varsan ensimmäinen kilpailu, kuten myös se viimeinen”, Ilkka sanoo.

Ilkan mielestä opiskelemaan, varsinkaan ravipuolen, hevosalaa ei kannata ketä tahansa houkuttaa, sillä työhön pystyvät vain ne, joilla palo työhön on niin kova, ettei houkuttelua tarvitse. ”Eihän tämä järkevää hommaa ole millään mittapuulla. Raviurheilu on psyykkisesti ja ruumiillisesti kovaa työtä, eikä minun mielestäni

siinä pärjäämiseen riittää se, että "hepat on ihan kivoja". Kuitenkaan ei ole olemassa mitään parempaa kuin tämä, ei minulle ainakaan", Ilkka kuvaa. Ilkka kuitenkin rohkaisee kokeilemaan hevosalaa, jos siihen on oikeasti kiinnostusta. Raviurheilun parissa työskentelevän täytyy Ilkan mielestä olla kova ja lujaluonteinen, sillä alalla on toisinaan hyvin raakaa, koska raha on se, joka suurissa määrin lajia pyörittää.

Hingunniemeen Ilkka houkuttelisi alasta kiinnostuneet opetuksen monipuolisuuden, hienojen ja nykyaikaisten opetustilojen, pääsääntöisesti mukavan henkilökunnan ja hyvän ruuan vuoksi. Niille, joita ala ei tosissaan edes kiinnosta, ne jotka eivät keksineet mitään muutakaan koulua mihin hakea tai ne, jotka ovat tulossa kouluun vain harrastelemaan, Ilkka suosittelisi miettimään jotain muuta koulutusta.

Kaikki opinnot peltotöistä verotukseen ovat Ilkan mielestä erittäin tärkeitä työelämässä. Vaikka verotus tai pellon kyntäminen voi tuntua todella tylsältä, on niistä hyötyä myöhemmin elämässä. Kaikki tieto ja oppi tulisi ottaa mielenkiinnolla vastaan, ja vaatia lisää tietoa, jos ei koe saavansa tarpeeksi. Vinkkinä Ilkka antaa ravipuolen opiskelijoille, että erikoisvarusteet tulee opiskella todella huolellisesti. Se on välttämätöntä tietoa työssäoppimisessa tai työelämään mennessä.

Ilkan mielestä aika Hingunniemessä oli ikimuistoista ja hän arvostaa kaikkea siellä oppimaansa. Ilkka suosittelee ottamaan kaiken tiedon mielenkiinnolla ja avoimin mielin vastaan. "Päivystysviikoista ei pitäisi valittaa, sehän on sitä työtä nimenomaan, mitä vastaan on tulossa, paljon leppoisampana versiona tosin. Jos se tuntuu liian rankalta, ei varmasti ole valmis olemaan hevosenhoitaja", Ilkka sanoo. Hevosenhoitajan täytyy aina osata ajatella ensisijaisesti sitä, mitä hevonen tarvitsee, muuten ei ole sopiva alalle. Jokainen, joka on kiinnostunut hevosista, voi Ilkan mukaan tulla hyväksi hevosenhoitajaksi, jos on valmis ottamaan vastaan oppia ja myös kritiikkiä.

Essi Heikkinen

KUVA 2. Essi Heikkinen. Valokuva Kaisa Koivisto 2011

Essi Heikkinen (kuva 2) valmistui Hingunniemestä ratsastuksenohjaajaksi keväällä 2009. Valmistumisen jälkeen Heikkinen työskenteli Hollolassa, Korpikylän Kartanon ratsastuskeskuksessa ratsastuksenohjaajana yhdeksän kuukautta. Sen jälkeen Heikkinen muutti Belgiaan, jossa hän työskenteli StepheX Stablessa yhdeksän kuukautta ratsastajana.

Viimeisin työpaikka oli Päijät-Hämeen Osuuspankissa pankkineitinä kahdeksan kuukautta, jonka jälkeen Heikkinen pääsi opiskelemaan Viroon. Heikkinen asuu nykyään Tartossa ja opiskelee Eesti Maaülikoolissa eläinlääkäriksi. Heikkisen haaveena on ollut pitkään eläinlääkäriin ammatti, jonka vuoksi Hingunniemen ohessa Heikkinen suoritti lukion. Seuraavat kuusi vuotta Heikkisellä menee opiskellessa. Hingunniemestä valmistuttuaan Heikkisen tavoitteet täyttyivät hänen päästyään työskentelemään ulkomaille tallille ja ratsastamaan hyvän silmän alla. Lisäksi hän sai rutiinia tuntien pitoon.

Opiskelua Hingunniemessä Heikkinen muistelee lämmöllä, ja tunnustaa välillä ikävöivänsä sitä aikaa. ”Siellä oli sellainen tekemisen meininki”, Heikkinen kuvaa. Vapaa-aika Heikkisellä meni enimmäkseen oman hevosen kanssa. Kerran viikossa oli sählytreenit Hingunniemen porukalla, ja joskus oli myös turnauksia. Oppimisympäristönä Hingunniemeä Heikkinen kuvaa miellyttäväksi ja ilmapiiriltään melko hyväksi. Apua oli aina saatavilla, eikä mahdollisia ongelmia tarvinnut ratkoa yksin.

Tänä päivänä suurin osa Heikkisen ajasta menee opiskeluihin. Lisäksi hän käy melkein päivittäin ratsastamassa Kullo Kenderin hevosia, jotka ovat Urmas Raagin tallissa. Heikkinen asuu yksin Tarton keskustan tuntumassa. Heikkisen poikaystävä asuu Lahdessa, mutta pari tapaa toisiaan melko usein. Tartossa on paljon suomalaisia, joiden kanssa Heikkinen puhalttaa yhteen hiileen.

Hevosalan kohokohdaksi Heikkinen nostaa Belgian reissun, jossa hän näki, mitä se hevosmaailma ”suuremmassa” maailmassa on. Heikkinen pääsi ratsastaman hyvien silmien alle ja kehittymään niin ratsastaessa kuin hevosten kanssa muutenkin.

Heikkisen mielestä hevosalan opiskelu avaa monia ovia tulevaisuuteen. ”Työllisyys on ilmeisesti hyvä ja hevosihmisiä arvostetaan muutenkin niin maailmalla kuin Suomessa, esimerkiksi pankkiin töihin pääseminen”, Heikkinen sanoo. Hevosalan opiskelu luo Heikkisen mielestä myös hyvää pohjaa omalle harrastukselle.

Hingunniemeen Heikkinen kannustaa opiskelemaan hyvien ja kannustavien opettajien, hyvän ilmapiirin, koulun sopivan koon ja hyvien hevosten takia. Heikkisen mielestä koulu sijaitsee hyvien yhteyksien päässä, ja valmentajiakin löytyy mukavasti ympäriltä.

Tärkeinä opintoina Heikkinen pitää kaikkia aineita omilta osiltaan, riippuen minkälaisiin töihin sijoittuu. Hänelle itselleen ratsastuksenteoriat, tuntien pito ja ratsastus olivat tärkeimpiä. Lisäksi Heikkinen mainitsee hevosten hoitoon ja ruokintaan liittyvät opinnot sekä tallityöviikot ja työssäoppimiset.

Hingunniemessä opiskeleville tai sinne opiskelemaan aikoville Heikkinen toivottaa tsemppiä opintoihin. ”Jos nyt tuntuu, että tumpäsee välillä siellä olla, nii aika kulta muistot”, Heikkinen toteaa. Lopuksi hän lähettää vielä terveisiä henkilökunnalle.

Tulai Vornanen

KUVA 3. Tulai Vornanen. Valokuva Mia Mäki-Maunus 2008

Tulai Vornanen (kuva 3) valmistui ravipuolen hevostenhoitajaksi keväällä 2010. Vornanen asuu tällä hetkellä Ruotsissa Sorundassa Nynäshamnin kunnassa. Ensimmäistä kertaa hän saapui Ruotsin puolelle työssäoppimiseen Timo Nurmoksen tallille vuoden 2010 keväällä, josta hän jäi kesätöihin. Kesän jälkeen Vornanen olisi voinut jäädä kyseiseen paikkaan töihin, mutta hänellä oli suunnitelmissa siinä vaiheessa lähteä opiskelemaan. Mieleistä opiskelu alaa ei kuitenkaan löytynyt. Puhelin soi marraskuun puolivälissä, jolloin Vornanen lupautui lähtemään takaisin Ruotsiin.

Timo Nurmos on suomalainen ravivalmentaja, jolla on tallit Ruotsissa. Valmennuslistoilla on tällä hetkellä 143 hevosta, joista kaikki ovat 2-8-vuotiaita.

Suurin osa yksi vuotiaista on Suomen nuorten hevosten filiaalissa. Suomessa syntyneillä pyritään ajamaan opetuslähdöt Suomen puolella ennen Ruotsiin siirtymistä. Toipilashevosille on omia paikkoja niin Suomessa kuin Ruotsissa. Päämajana toimii Fitunan ”yksikko”, joka sijaitsee Tukholman etelä puolella, Nynäshamnin kunnassa. Taxingen filiaali sijaitsee n. 60km päässä Fitunasta, ja siellä on suurin osa kaksi vuotiaista.

Fitunassa työskentelee yhteensä 17 hevosenhoitajaa sekä ykkösmies. Taxingen filiaalissa on tällä hetkellä kaksi hevosenhoitajaa sekä ykkösmies. Talleilla käy myös useampi eri kengittäjä. Lisäksi käy säännöllisesti harjoittelijoita eri oppilaitoksista, niin Suomesta kuin Ruotsistakin.

Vornasen työnkuvaan kuuluu normaalit tallityöt: karsinoiden siivous, hevosten ruokinta, tarhaaminen, ympäristön siistinä pitäminen ja tietenkin hevosten hyvinvoinnista huolehtiminen. Myös hevosten liikuttaminen kuuluu päiväohjelmaan sekä tietenkin raveissa käynti. Hiitit ajetaan yleensä kuuden hevosen ryhmissä, ja jokainen ajaa pääsääntöisesti omilla passeillaan. Hevosilla saa myös muina päivinä käydä ajamassa sekä ratsastamassa rauhallisesti.

Työpäiviä on viikossa kuusi, joista kaksi ovat niin sanottuja puolikkaita päiviä. Normaalisti työpäivä alkaa noin kello kuuden aikaan aamulla ja päättyy siinä viiden maissa iltapäivällä. Ruokintaviikkoina työt alkavat aikaisemmin ja ravipäivinä päättyvät vasta raveista saavuttua. Vornasella on tarkoituksena työskennellä Nurmoksella niin pitkään, kunnes hän löytää sopivan opiskelupaikan. Hänellä on haaveena lähteä kauemmas maailmalle, joko muihin töihin tai hevoshommiin. Muuten Vornasella ei ole mitään erityisiä tavoitteita.

Hyviä muistoja Hingunniemestä Vornasella on paljon. ”Kaikkea mahdollistahan siellä sattui ja tapahtui. Veikkaampa, että päivystysviikot ovat ehkä ikimuistoisimpia hetkiä sekä Jukan pitämät ”traktori” tunniti”, Vornanen muistelee. Vapaa-ajan mahdollisuuksia Vornasen mukaan ei koulun kautta hirveästi ollut tarjolla, mutta tekemistä kuitenkin aina riitti. Kiuruvedeltä löytyvät uimahalli, punttisali, hiihtomahdollisuudet sekä koululla järjestetyt valmennukset vähintään kerran viikossa tarjosivat riittävästi ohjelmaa.

Vornasen mielestä Hingunniemi oppimisympäristönä oli hyvä ja siisti. Opetustiloja olisi kuitenkin saanut olla enemmän. Muuten Vornanen piti ympäristöä rauhallisena ja ilmapiiriä sekä puitteita hyvinä.

Tällä hetkellä Vornanen asuu kahdestaan Terrori-kissansa kanssa vanhassa kerrostalokaksiossa. Paikka on rauhallinen, mutta yhteydet ovat hyvät, jos on painetta lähteä suurkaupungin vilinä. Suomeen verrattuna Ruotsin palkkataso on korkeampi (peruspalkka vähintään 18 000 SEK). Lisäksi hevosten valjastuksista raveissa maksetaan ja ulkomaan reissuista tulee myös erilliset korvaukset. ”Koska kohdallani rahaa ei mene paljon muuhun kuin vuokraan ja ruokaan sekä bensoihin, pystyn joka kuukausi laittamaan kohtalaisen isonkin summan säästötilille tai käyttää ne johonkin muuhun”, Vornanen sanoo.

Vornanen viihtyy töissä ja ulkona. Hän on yleensä töissä seitsemänä päivänä viikossa. Töiden jälkeen Vornanen huilaa loppuajan. Välillä häneen kuitenkin iskee innostus lähteä jonnekin ostoksille tai ihan vaan Tukholmaan tallustelemaan. ”Omasta mielestäni minulla on asiat hyvin, sillä viihdyn täällä enkä kaipaa suurempia aktiviteetteja sille vähäiselle vapaa-ajalle, mitä minulla on. Tulot kattavat tämän hetkiset menot ja plussan puolelle jäädään kuukausittain eli tämän hetkinen elämäni on mallillaan”, Vornanen kertoo.

Hevosalan kohokohtana Vornanen pitää sitä, että hän saa työskennellä hyvien hevosten kanssa. Varsinkin Yucca Bokon tämän kauden hurjat esitykset, kuten tammaeliitin voitto Halmstadin V75-raveissa 9.7.2011 on painunut Vornasen mieleen. Lisäksi hän nostaa esiin tallin upean menestyksen tällä kaudella ikäluokka lähdöissä. Mainittakoon vielä, että opiskeluaikanaan Vornanen voitti Taitaja-Mästare ammattitaidon SM-kilpailut hevostenhoidossa vuonna 2009 Oulussa.

Vornanen ei osaa sanoa mitään tiettyä keinoa, millä houkuttelisi opiskelemaan hevosalaa. ”Monesti tulee alan harrastajia opiskelemaan hevosalaa, kun ei muukaan kiinnosta. Kuitenkin harjoittelujaksoilla yleensä huomaa, haluaako hommaa tehdä oikeasti vai haluaako sen olevan vain harrastus”, Vornanen kuvaa. Vornasen mielestä hevosenhoitajana työskentely ei saa tuntua työltä, sillä silloin hommia ei tule tehtyä kunnolla.

Hingunniemeen Vornanen houkuttelisi opiskelijoita hyvillä puitteilla. Hänen mielestään puitteet ovat ehdottomasti kaiken a ja o. ”Ypäjä on tällä hetkellä ratsastuksen ohjaajien ja opettajien ykkösvaihtoehto ja -paikka. -- Kaustisen raviopisto taas antaa mielestäni parhaat puitteet ravihevosiin liittyen, sillä se keskittyy pelkästään ravipuoleen”, Vornanen vertailee. Se, mitä paremmat puitteet ja mahdollisuudet, sekä mitä entiset opiskelijat kertovat paikasta, vaikuttavat Vornanen mielestä eniten.

Tärkeimpinä opintoina Vornanen pitää kaikkea käytäntöön liittyvää. Teoria opinnoista saa hyvää tietoa, mutta koskaan kaikki ei toimi yhtä yksinkertaisesti käytännössä kuin teoriassa. Lisäksi oma-aloitteinen ja kyselevä oppii enemmän Vornanen mielestä.

Vornanen kannustaa lähtemään opiskelemaan Hingunniemeen. ”Itse opin koululla paljon uutta ja hyödyllistä. Ja ainahan sieltä sitten pääsee pois, jollei paikka vaikuta oikealta!”, Vornanen sanoo. Hingunniemessä opiskelevia Vornanen neuvoo ottamaan kaiken tiedon irti ja vielä vähän lisää. ”Kyselkää ja yrittäkää edes tehdä asioita. Aina on parempi yrittää kuin jäädä sivuun, sillä silloin ei ikinä opi!” Vornanen toteaa. Opinnäytetyötä tekeville Vornanen toivottaa tsemppiä, ja vaikka meinaisi tuntua, ettei siitä tule mitään, niin kyllä se aina jotenkin valmistuu ja sitten tulee mahdoton helpotuksen olo, kun se on vihdoinkin ja viimein valmis.

www.savonia.fi

